

ELNÖKI BESZÁMOLÓ
a MAGYAR ÖRÖKSÉG díjas EMKE
ORSZÁGOS ELNÖKSÉGÉNEK TEVÉKENYSÉGÉRŐL

2020. április 5. – 2021. április 9.

Széman Péter elnök

1885. április 12-én alakult meg az EMKE, mely esemény kapcsán ezt a napot már tizenhárom éve az erdélyi magyar közművelődés napjának tekintjük. Hagyományosan e dátum közelében tartjuk közgyűlésünket, mely egyben a társ- és fiókszervezeteink seregszemléje, az Országos Elnökség beszámolója az éves tevékenységről, valamint az egyes régiók alelnökei, illetve fiókszervezeteink munkájának éwertékelője is.

A közgyűlésre időben elkészültek a szükséges dokumentumok (elnökségi beszámoló, pénzügyi beszámoló, cenzori jelentés, jövő évi program), melyeket minden fiók és tagszervezetünknek kiküldtük a szavazólapokkal együtt. A közgyűlés kellett döntsön az alapszabály módosításáról is, mivel egy törvényi rendelet értelmében nevet kellett változtatnunk, a nevünkben kötelezően benne kell legyen az **Asociatia Societatea Maghiara de Cultura din Transilvania**. A magyar elnevezés nem változott.

Az alapszabály módosítás mellett, a szavazólapon el kellett fogadni a jegyzőkönyvvezető személyét, a szavazatszámoló bizottságot, a fentebb jelzett dokumentumokat, az új elnökség összetételét, az ellenőrző bizottság összetételét, valamint a következő évi programtervezetet.

Az összesített szavazás értelmében, mely elfogadta a névváltoztatást is, az elnökség összetétele a 2024-es választásokig a következő lett: Széman Péter elnök, Abrám Zoltán alelnök (Közép-Erdély), Fekete Réka alelnök (Bánság), Fleisz János alelnök (Partium), Serfőző Levente alelnök (szórvány, Dél-Erdély), Balázs-Bécs Attila, Tóth Guttman Emese, Ferecz Angéla, Imreh István – elnökségi tagok – Muzsnay Árpád főtanácsos. A felügyelőbizottság feladatait továbbra is László Edit és Imecs Veronika látja el.

Az elmúlt esztendőben aránylag kevés sikert könyvelhettünk el, eredendően a koronavírus járvány miatt. Mindenképpen fontosnak tartjuk, hogy sikerült élőben megtartani novemberben díjkiosztó ünnepségünket, amikor is emléktáblát avattunk az EMKE megalakulásának 135., valamint néhai titkárunk, alelnökünk, illetve elnökünk, az EMKE éltetőjének, Sándor József halálának 75. évfordulója tiszteletére, annak az épületnek a bejáratát folyosóján, melyben 1906 és 1945 között működött irodánk.

Az emléktábla. (forrás: Szabadság, Rohonyi D. Iván felvétele)

A Szabédi László emlékház, több mint 10 évvel megnyitása után, kezd szűknek bizonyulni. Egyrészt immáron 6 éve örömmel adunk helyet a Művelődés folyóirat szerkesztőségének, mely számbelileg gyarapodott, másrészt írói hagyatékaink is örvendetes módon bővültek. Mivel a Szabédi emlékház elindított bővítése több okból kifolyólag nem lehetséges, ezért örömmel szeretnénk tudatni, hogy az országos elnökség irodája, köszönhetően Dávid Gyula tiszteletbeli elnökünk közbenjárásának, valamint az Erdélyi Református Egyházmegyének, elsősorban Kató Béla püspök úrnak, visszaköltözik abba az épületbe, melyben 1945-ig működhetett, a Magyar utca (jelenleg b-dul. 21 Decembrie 1989) 37. szám alá. A költözés jelenleg még folyamatban van.

2020. október 3-án avatták fel a Nemzeti Művelődési Intézet új, impozáns székházát Lakiteleken, a Hungarikum Ligetben, egy tematikus Kárpát-medencei nap keretében.

Az NMI ezen a napon adta át azt összetartozást jelképező Magyarság Harangja testvérharangjait öt határon túli kulturális szervezetnek. A harang anyaországi példánya a székház díszkertjében magasodó Emlékezet Tornyában található, melyet a nemzeti összetartozás napján, 2020. június 4-én szentelt fel dr. Kiss-Rigó László, a Szeged-Csanád Egyházmege püspöke.

A székházavatás napjától, 2020. október 3-tól **a harang minden nap azonos időben – 15 óra 13 perckor**, a Kárpát-medencei magyarság összetartozását kimondó Alaptörvény aláírásának perceiben (2011. április 25., 15:13) – **szóal meg a lakiteleki székházban**, hogy egy-egy település nemzeti kultúrát megtartó egyleteire, civil szövődéseire, a közösség által elért eredményeikre emlékeztesse a magyarságot.

A koronavírus-járvány miatti intézkedések következtében az EMKE elnöke, dr. Széman Péter nem tudott részt venni az eseményen, az EMKE harangját a szervezet tiszteletbeli elnökének, dr. Dávid Gyulának öccse, dr. Dávid István orgonaművész vette át.

A harang időközben megérkezett Kolozsvárra, a Szabédi László emlékházba. Kültéri elhelyezése az emlékház udvarában folyamatban van, felavatásáról majd hírt adunk közösségi oldalainkon.

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület stratégiai partnere, a Nemzeti Művelődési Intézet Petőfi kutatást indított, melyhez az EMKE is csatlakozott.

A kutatás alapvető célja, hogy minél teljesebb képet kapjunk Petőfi Sándor örökségéről, a hozzá kapcsolódó hagyományokról és arról is, hogy a települések milyen módon ápolják az emlékét az anyaországban és a határon túli területeken egyaránt. Az EMKE segítségével 308 település válaszolt a kérdőívre.

Szintén sikerként tudjuk elkönyvelni, hogy 2020 végére sikerült megjelentetni a Kötő konferencia előadásait tartalmazó kötetet, kibővített formában. Ezzel az utóbbi években legalább két évente megjelent egy-egy EMKE kiadású könyv. A Kötő kötet címe: Színház, civil társadalom és politikum. Szerkesztette Bartha Katalin Ágnes. Könyvbemutatóját 2021 január 19-én került sor, melyet közönség nélkül, de élő online közvetítéssel sikerült megoldanunk.

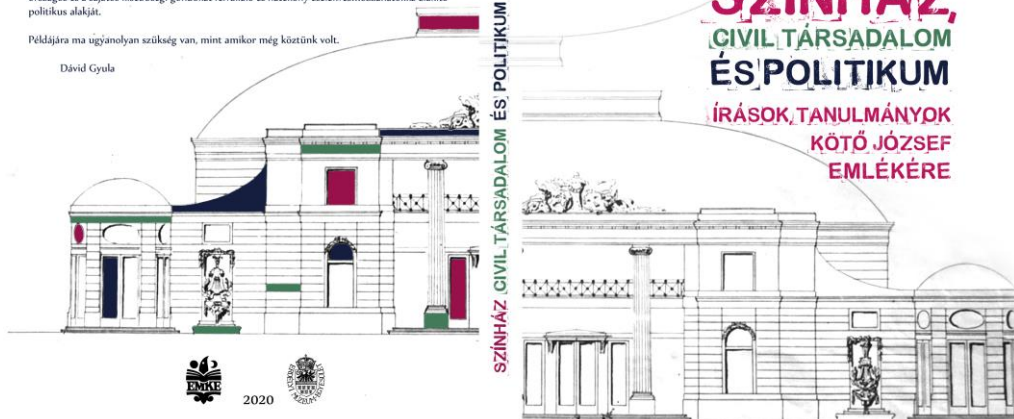
„Tedd a hasznos lehetőt” – így fogalmazta meg az első világháborút követően a kisebbségi helyzetbe került romániai magyar értelmiség cselekvési programját Berde Mária. S azóta tudjuk, és nap mint nap érezzük, hogy létünk attól függ: életünk mindennapjaiban, s a sorsdöntő pillanatokban akadnak-e közöttünk olyanok, akik meg tudják találni a „hasznos” a „lehető” sokszor igen szűk mezsgyéjén, s akarnak és tudnak-e azon járni.

Kötő József ezek közé a sors- és pályatársak közé tartozott.

Sokféle helyzetben, sokféle helyen állt élete pályáján. Hogy mikor, hol és hogyan, arról a 2019-ben rendezett emlékkonferencia előadói készítették el a maguk mérlegét, felfidézve a színházvezető, a színházstudományokat új és új nemzedékeknek tovább adó tanár, a közösség-megtartó intézményeket teremtő és azokat a hatékony cselekvés útján irányító vezető, az országos és a sajátos kisebbségi gondolat felvállaló és hatékony cselekvésmozzanatokká alakító politikus alakját.

Példájára ma ugyanolyan szükség van, mint amikor még közöttünk volt.

Dávid Gyula

Az EMKE munkatársai folytatták a 2018-ban elkezdett együttműködéseket, részt vettek több, az NMI vagy más intézet, civil szervezet által koordinált, többszereplős kutatási programokban és műhelymunkákban, melyek elsősorban a Szabédi emlékház kutatói révén valósultak meg, a részletek ott olvashatók el.

Ugyanakkor folytatódott a két nagyon sikeres, egész Erdélyre kiterjedő program, melyeket az országos EMKE munkatársai bonyolítanak le (a Kolozsvári Magyar Napokon való részvétel mellett): a *Hétköznapi Hősök – írjunk történelmet!* elnevezésűt, melyen a 2019-2020-as tanévben 8 iskola csapatai vettek részt, valamint a *Művészeti Karavánt*, melynek érdekében, az EMKISZ segítségével megalakult a KoFi (Kolozsvári Filmműhely), akik – együttműködve a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézettel, Kolozsváron tartottak foglalkozásokat középiskolás diákok számára. A közösen alkotott filmjeik közül a *Házsongárdi séta* elnevezésű, a komlói Hét Domb Fesztiválon díja után megkapta a 2020-ban online megrendezett IV. Ceglédi Filmfesztiválon Cegléd város különdíját is. Ezen két utóbbi program az Emberi Erőforrások Minisztériuma Kulturális Államtitkárságának támogatásával valósulhatott meg.

* * *

Az EMKE alapműködését nemzeti jelentőségű intézményként részben továbbra is a Miniszterelnöki Hivatal Nemzetpolitikai Államtitkársága támogatta a Bethlen Gábor Alapon keresztül, részben pedig az RMDSZ. Ugyanakkor elképzeléseink, programjaink, céljaink megvalósításához igénybe vettük a különböző hazai és anyaországi pályázati lehetőségeket, országos programokat is megvalósítva, de több magánszemély, illetve sikeres vállalkozó is mellénk állt álmaink megvalósításában.

Ingatlanjaink adminisztrációja az állandóan változó jogrendszerben egyre több munkaráfordítást igényel, figyelembe véve még azt is, hogy a törvény által előírt egyesületi névváltoztatást minden ingatlanunkra telexkönyveztetni kellett. A Sütő András Emlékházon, valamint a nem kolozsvári ingatlanjainkon kívül csak azok maradtak tulajdonunkban, amelyeket az ezeket működtető szervezetek még nem tudtak átvenni, vagy amelyeket mi meg szeretnénk őrizni.

Az EMKE feladata továbbra is elsősorban a magyar szórványközösségek kulturális életének támogatása, és az elkövetkező évben is ez lesz Egyesületünk legfontosabb tevékenysége. Ennek keretében - a Communitas Alapítvány segítségével szeretnénk felmérni a Magyar Házak, a kulturális civil szervezeteket, felújítva nyilvántartásukat, hogy majd hathatós segítséget is tudjunk nyújtani számukra, profiljuknak, tevékenységüknek megfelelően, illetve megkeresve azokat a helyi erőket, akit- egy-egy már nem működő valamikori civil szervezetet újra tudnának indítani.

Mínt hogy az EMKE egyidejűleg kulturális és közösségépítő egyesület, munkánk jelentős részét e két tevékenységi terület határozza meg. Vagyis folyamatosan odafigyelünk rendezvényeinknek nemcsak kulturális, hanem közösségépítő, közösségfejlesztő szerepkörére is. Beszámolómat tehát az EMKE Országos Elnökségének ez irányú tevékenységeivel kezdjük.

I. KULTÚRATEREMTÉS, RENDEZVÉNYEK, KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Az EMKE Kolozsváron működő Országos Elnöksége két – önálló intézményként is tevékenykedő – ingatlanal rendelkezik a városban: a Szabédi László Emlékházzal és a Györkös Mátyás Albert Emlékházzal. Mindkét ingatlan aktív szerepet játszik az Országos Elnökség szervezési munkájában.

I.1. Szabédi Emlékház

I.1.2. Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet

Széman Emese Rózsa tevékenységi beszámolója (2020. márc. – 2021. márc.)

A mögöttünk levő egy évet, éppen 2020 márciusától kezdődően jóformán teljes egészében átírta a koronavírus-járvány, illetve ennek terjedésének megfékezésére hozott hivatalos intézkedések. Nem tudtunk olyan mértékben és formában rendezvényeket szervezni, ahogyan azt elterveztük volna, illetve az irattári kutatói szolgálat sem működhetett több hónapon keresztül. Ennek ellenére nem állt meg teljesen az élet, melyről az alábbi beszámoló is tanúskodik.

I.1.1. Állomány és működtetés/menedzselés

A tavalyi közgyűlés óta a könyvtár és irattár a következő anyaggal bővült:

Palocsay Kisó-Kata örökös jóvoltából a Szabédi Emlékház kéziratárát gyarapítja Palocsay Zsigmond költő kéziratot hagyatékának jelentős része (15 doboznyi kézirat, illetve levelezés). A hagyaték további kiegészítésére szóbeli megegyezésünk van az örökösökkel. Ugyancsak az örökös jóvoltából és segítségével a Palocsay-hagyatékot teljes egészében katalogizálni tudtuk.

Emellett a Kolozsvári Állami Magyar Színház dokumentumráta jóvoltából az Emlékház tulajdonába került Leitner Emil hagyatékának egy kiegészítő doboza (képek).

A koronavírus mellett továbbra is az anyagi források hiánya miatt akadozott a hagyatékok további feldolgozása, katalogizálása. Ugyanez utóbbi okból évek óta szakemberhiánnyal küzdünk, reményeink szerint ez némiképpen megoldódik annak köszönhetően, hogy 2021. február 8-tól új munkatárssal bővült az EMKE-nél dolgozók száma, Brînzan-Antal Cristina kutató, doktorandusz (Nemzeti Közszolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Doktori Iskola, állam- és közigazgatástörténet szak) személyében, akinek elsődleges feladata a hagyatékok feldolgozása, rendszerezése (ezt Bodor Pál hagyatékának dobozolásával el is kezdte).

I.1.2. Irattári kutatói/olvasói szolgálat

A Szabédi Emlékház irattárát rendszerint egyetemi hallgatók, doktoranduszok, tanárok, kutatók keresik fel. A jelzett időszak jelentős részében kutató szolgálatunk nem működhetett, amikor a járványhelyzet megengedte E. Szabó Ilona, Kiss Manyi, Senkálzsky Endre hagyatékát, illetve a Kritérium kolozsvári szerkesztőségének az irattárát kutatták. Ezen kívül többen e-mailben, telefonon is felkeresik az Emlékházat a kutatható anyagokkal kapcsolatos információ és segédlet céljából.

I.2 Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet

A Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet az EMKE-n belül működik, hiszen tevékenységi területeik közel állnak egymáshoz, viszont néhány program az EMKE–KEMMI égisze alatt fut. Ilyen a Művészeti Karaván és a Hétköznapi hőseink – Írjunk történelmet!, az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiírt és támogatott pályázatok.

I.2. 1. Művészeti Karaván

A Művészeti Karaván projektet 2017 óta szervezi ismét Erdélyben az EMKE, koordinálójá 2020 óta Kovács Lilla titkárnő, aki egyben a lebonyolító EMKISZ-nek is alelnöke, így megteremtve a hivatalos kapcsolatot a két szervezet között. a 2020-as évben még a lezárás előtt, február legvégén (2020. febr. 26. – márc. 1.) sor került a MK filmes műhelyére, melynek házigazdája a 2019-ben ugyancsak a MK keretében alakult Kolozsvár Filmműhely (KoFi) volt, az EMKE partnere pedig a dunaszerdahelyi székhelyű Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet.

A 2021-es évben egyelőre nem sikerült megszervezni a programot, ez évben a lendvai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet a partnerünk.

I 2.2. Hétköznapi hőseink – Írjunk történelmet!

Az EMKE–KEMMI 2017 óta az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiírt és támogatott projekt erdélyi szervezője, koordinátora, a 2019/2020-as tanévben bonyolítottuk le a projekt negyedik évadát. A programban 7 csapat kapcsolódott be: Brassó – Négyfalu (Brassó), Csíkpálfalva (Hargita), Domokos (Máramaros), Farkaslaka (Hargita), Simonyifalva (Arad), Szilágycseh (Szilágyszentmiklós), Tordaszentlászló (Kolozs). A felhíváskor jelentkezett még egy-egy csapat Déváról (Hunyad) és Medgyesről (Szeben), sajnos, külső okok miatt vissza kellett lépniük, de reméljük, hogy a későbbiekben bekapcsolódhatnak. Sajnos a járvány miatt a második kolozsvári találkozót nem tudtuk megtartani, valamint a csapatok Kolozsvári Magyar Napokra való utaztatása sem valósulhatott meg.

A 2020/2021-es tanévben futó V. évad első, felkészítő találkozásának időpontja szintén a járvány miatt csúszott, ezt 2021. március 20-án szerveztük meg online. Ebben az évben 8 csapat jelezte, hogy részt venne a programban, Borosjenő, Szilágykerked, Inaktelke, Kézdiálmás, Magyarfenes, Medgyes, Micske, Szilágybagos.

Jelentős eredmény azonban, hogy a Művelődés folyóiratban 2020 januárjától kezdődően sorozatban közli az eddig elkészült dolgozatokat.

1. Mezőpanit: Tanító a Mezőség kapujában: Kádár Márton, 2020/1.
2. Szilágysomlyó: Dr. Mártonfi István: mindenki orvosa, 2020/2.
3. Hosszúmező: „A végvárokon is lehet vitézkedni”, 2020/3.
4. Szamosújvár: Attila tanár úr, 2020/4.

5. Szilágypanit: A Tanárnő, 2020/5.
6. Ördögösfüzes: Lapohos András élete és munkássága, 2020/6.
7. Kisiratos: A szeretet orvosa: dr. Almási Béla, 2020/7.
8. Miriszló: Idősebb Deák János munkássága, 2020/8.
9. Varsolc: A befogadó közösséghez hű pedagógus házaspár, 2020/9.
10. Kézdivásárhely: Incze László múzeum#pedagógus, 2020/10.
11. Csíkszentimre: A Csíki-medence filmvetítő-gazdálkodó Laci bácsija, 2020/11.
12. Puztina: Az énekes, aki nem hagyta el szülőföldjét (Nyisztor Ilona), 2021/1.
13. Ottomány: Szabó István, a táblaavató és monográfiaíró ember, 2021/2.

I.2.3. Rendezvények, programok az Emlékház, ill. EMKE–KEMMI szervezésében vagy részvételével

Az alábbiakban néhány olyan programot is felsorolok, amelyekre a járvány miatt nem került sor, s jelzem, hogy teljesen elmaradt vagy elhalasztódott-e.

a. 2020. ápr. 25. Az Erdélyben az EMKE által szervezett Hétköznapi hőseink – Írjunk történelmet! program negyedik évada (2019/2020) második találkozásának lebonyolítása. – ELMARADT, elhalasztva, majd a személyes találkozó végleg elmaradt

b. 2020. máj. 7. XXIX. (online) Szabédi Nap. Bartha Katalin Ágnessel beszélgetett Szabédi László munkásságáról Széman Emese Rózsa, majd az EMKISZ versszínházi csoportjának tagjai adtak elő néhány Szabédi-verset. Hivatkozás: https://youtu.be/3_YfLFxIlyg

Az esemény felvezetője:

Az EMKE-nek és Szabédi Emlékháznak is, valamint a segítségünkre lévő EMKISZ versszínháznak is ez az első itthoni videós próbálkozása, kérjük, ilyen szemmel nézzék premierünket.

Az EMKE huszonkilencedik alkalommal készült idén megszervezni a Szabédi Napot, az erdélyi impériumváltás 100. évfordulója köré szervezve. Sajnos, a koronavírus-járvány miatt ezt nem tudjuk megtartani, de hogy ne múljon el esemény nélkül ez a hétvégénk, online Szabédi Napot, vagy legalább is ahhoz hasonlókat tartunk.

Érdekes volna felmérést készíteni, hogy hányan hallottak akár csak itt Erdélyben is Szabédi Lászlóról, ebből hányan tudják is, hogy ki volt ő, mivel foglalkozott, és hányan ismerik esetleg behatóbban a munkásságát. Nem volnék meglepve, ha eléggé alacsony számok jönnének ki eredményül, ezért is döntöttünk úgy ez évben, hogy online Szabédi Napunkon az ő személyét járjuk körül. Már csak azért is, mert magának a Szabédi Napoknak, indulásakor, Szabédi László 85. születésnapján, szintén ez is volt a célja, hogy megismerjük.

c. 2020. máj. 11–21. Részvétel a MúzeumDigitár (Budapest) ingyenes online digitális muzeológiai továbbképzésén.

cs. 2020. máj. 15-16. „Örök vándor, s örök idegen” – A 130 éve született Reményik Sándor felvidéki gyökerei rendezvénysorozat 1. része (Sárospatak, Magyarország) – ELMARADT, elhalasztva öszire

d. 2020. jún. 4. Egyszerűen magyarok – nemzeti összetartozás 2020. Erdélyi és Kárpát-medencei partnereinktől kapott videóüdvözlőkből összeállított kisfilm megtervezése, szerkesztése, vágása. Hivatkozás: <https://youtu.be/r-B3Xe7ky9Q>

„volt már pár utunk és sok mindent tudunk,

De legfőképpen azt, hogy összetartozunk.”

Azzal a kéréssel fordultunk fiók- és hazai, valamint Kárpát-medencei társszervezeteink felé, hogy készítsenek egy néhány mondatos kis videót, amiben elmondják, hogy számukra mit jelent a magyarság, az összetartozás.

23 felvétel érkezett, ebben 43-an szólalnak meg 4 országból. Köszönet partnereinknek – szervezet- és intézményvezetőknek, munkatársaknak, önkénteseknek szerte a Kárpát-medencében az együttműködésért!

Külön köszönetünket fejezzük ki a Bojtorján együttesnek és személyesen Kemény Győzőnek, hogy rendelkezésünkre bocsátotta az Összetartozunk című dalt, és ezzel jelentősen támogatta a videó színvonalas elkészülését.

e. 2020. jún. 17. Részvétel a Megemlékezés Sütő András születésnapján c. eseményen Pusztakamaráson, az EMKE Sütő András Emlékházánál.

f. 2020. jún. 18–20. „Örök vándor, s örök idegen” – A 130 éve született Reményik Sándor felvidéki gyökerei rendezvénysorozat 2. része (Rozsnyó, Felvidék / Szlovákia) – ELMARADT, elhalasztva őszire

g. 2020. júl. 10–12. Részvétel és előadás tartása a MCSZESZ Erős magyar civil társadalomért című civil tanácskozása és képzése 1. találkozóján Négyfaluban (előadás címe: Kommunikáció a civil szervezetekben – külső kommunikáció).

gy. 2020. aug. 19–20. Az EMKE–EMKISZ eseményein való részvétel a XI. Kolozsvári Magyar Napok keretén belül, az „Örök vándor, s örök idegen” – A 130 éve született Reményik Sándor felvidéki gyökerei rendezvénysorozat szervezése, koordinálása.

Szűkített programmal, a járványintézkedéseket betartva készülünk Szabédi Nyílt Nappal és a 130 éve született Reményik Sándorra való méltó emlékezéssel – ahogy lehet...

EMKE ÉS EMKISZ PROGRAMOK A XI. KOLOZSVÁRI MAGYAR NAPOKON

„Örök vándor s örök idegen” – A 130 éve született Reményik Sándor felvidéki gyökerei

A megtartó Felvidék – Görföl Jenő (Felvidék, a Csemadok országos titkára) fotókiállításának megnyitója

Helyszín: Szépművészeti Múzeum / Bánffy-palota (Főtér 30.), 21-es terem // udvar

Időpont: 2020. aug. 19., 15:30

Szervező: EMKE

Megnyitja: Széman Emese Rózsa, a rendezvény főszervezője

A kiállítás 2020. augusztus 10–30. között volt látogathatók 10–17 óra között. Videóbeszámoló: <https://youtu.be/wPMFLyFR3us>

Ismeretterjesztő konferencia

Helyszín: Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusának udvara

Időpont: 2020. aug. 19., 17:00

Szervező: EMKE

Köszöntők: Széman Emese Rózsa főszervező (EMKE), Mile Lajos, Magyarország kolozsvári főkonzulja, Széman Péter elnök (EMKE)

Előadók: [Mézés Rudolf (Felvidék, a Csemadok Galántai Területi Választmányának titkára),] Balázs Imre József (Kolozsvár, irodalomtörténész), Nagy Béla (Kolozsvár, közíró, helytörténész)

Az esemény ideje alatt megtekinthető az „Egy lángot adok...” című kiállítás a korábbi zsboki alkotótáborok munkáiból (STARS Galéria – Essig Kacsó Klára, Essig József). Videóbeszámoló: <https://youtu.be/KUrb2CzkUbU>

Csendes csodák – Az ArtWise Stúdió tematikus Reményik-tárlatának megnyitója

Helyszín: Szépművészeti Múzeum / Bánffy-palota (Főtér 30.), 18–20-as terem // udvar

Időpont: 2020. aug. 19., 18:30

Szervező: EMKE, EMKISZ, ArtWise Egyesület

Megnyitja: Széman Emese Rózsa főszervező (EMKE) Lucian Nastasă-Kovács, a Kolozsvári Szépművészeti Múzeum igazgatója, a kiállítás kurátora, Széman Péter elnök (EMKE), Bába István művészeti vezető (ArtWise)

A kiállítás 2020. augusztus 10–30. között volt látogathatók 10–17 óra között. Videóbeszámoló: <https://youtu.be/wPMFLyFR3us>

Emberentúli kék – Az EMKISZ versszínházi csoportjának Reményik-előadása. Fellépők: Széman Emese Rózsa, Szökőcs Zsófia, Tamás Csilla, Tamás Lehel.

Helyszín: Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusának udvara

Időpont: 2020. aug. 19., 19:00

Szervező: EMKE, EMKISZ

Köszöntő: Széman Péter elnök (EMKE)

Fellépők: Széman Emese Rózsa, Szökőcs Zsófia, Tamás Csilla, Tamás Lehel; közreműködik (hangfelvétel): Laczkó Vass Róbert

Videóbeszámoló: <https://youtu.be/Z9aNeVnDy-k>

SZABÉDI NYÍLT NAP

Helyszín: EMKE Szabédi Emlékház, Lázár / Gh. Lazăr utca 30.

Időpont: 2020. aug. 20., csütörtök, 16–19 óra

Szervező: EMKE, EMKISZ

A Szabédi Emlékház minden hétköznap 9 és 14 óra között várja látogatóit, a kutatókat vagy Szabédi élete iránt érdeklődőket. Aki nem jut el nyitvatartási időnk alatt, az se csüggedjen! A XI. Kolozsvári Magyar Napokon is meghirdetjük nyílt napunkat, és este hétig várjuk a látogatókat.

Hetedjére hirdet nyílt napot az EMKE a Szabédi Emlékházban. Egész napos programjaink között kicsik és nagyok, fiatalok és régebb óta fiatalok egyaránt megtalálják azt, ami megszólítja őket.

17:00 Nekünk ZÖLD! Komposztálás erkélyládában – a házi komposztálás haszna és lehetőségei. Az EMKISZ környezettudatossági műhelye. A helyek száma korlátozott, előzetes bejelentkezés kötelező!

h. 2020. aug. 21–23. Részvétel a Hungarikum Napokon Nagyszebenben.

i. 2020. szept. 3-4. Részvétel és online poszterbemutató a Durkó Mátyás Emlékkonferencián (a teljes konferencia online zajlott / Debrecen).

j. 2020. szept. 4-5. Brînzan-Antal Cristina és Széman E. Rózsa részvétele a Debreceni Egyetem BTK Művelődéstudományi Kutatócsoport tagjaként az NMI Közművelődési Tudományos Kutatási Programjának első találkozóján (Debrecen). Kutatási téma: Helyzetkép az erdélyi magyar kulturális intézményrendszerrel.

k. 2020. szept. 7–9. „Örök vándor, s örök idegen” – A 130 éve született Reményik Sándor felvidéki gyökerei rendezvénysorozat 2. része (Rozsnyó, Felvidék / Szlovákia) – ELMARADT, elhalasztva 2021 késő tavaszára, kora nyárára

l. 2020. okt. 9–11. Részvétel a 10 éves a Sárospatak EMKE-kapcsolat rendezvényén Sárospatakon. – ELMARADT, elhalasztva bizonytalan időre

m. 2020. okt. 9–11. „Örök vándor, s örök idegen” – A 130 éve született Reményik Sándor felvidéki gyökerei rendezvénysorozat 1. része (Sárospatak, Magyarország) – ELMARADT, elhalasztva 2021 késő tavaszára, kora nyárára

n. 2020. okt. 20. Részvétel az 5 határon át vetélkedő videómegbeszélésén, a teljes vetélkedő alatt (2020. okt. – 2021. máj.) zsűrifeladat ellátása.

ny. 2020. szept. 24. Brînzan-Antal Cristina és Széman E. Rózsa részvétele a DE BTK Művelődéstudományi Kutatócsoport tagjaként az NMI Közművelődési Tudományos Kutatási Programjának műhelymunkáján (online).

o. 2020. nov. 7. Részvétel az EMKE megalapításának 135. évfordulójára készített és Sándor József emlékének állított emléktábla avatásán, valamint az EMKE díjátadó gáláján.

p. 2020. nov. 14. Részvétel és szervezési feladatok ellátása az EMKE és az EMKISZ által rendezett Magyar nyelv és szórvány (fél-online) napja programon.

r. 2020. nov. 24. Részvétel és előadás tartása a MCSZESZ Erős magyar civil társadalomért című civil tanácskozása és képzése 2. találkozóján (online; előadás címe: Kommunikáció a civil szervezetekben – külső kommunikáció).

s. 2020. nov. 25. Részvétel és előadás tartása a MCSZESZ Erős magyar civil társadalomért című civil tanácskozása és képzése 3. találkozóján (online; előadás címe: Kommunikáció a civil szervezetekben – külső kommunikáció).

t. 2020. dec. 14. A budapesti Báthory-Bem Hagyományőrző Egyesület és a szilágysomlyói Báthory István Alapítvány által közösen meghirdetett Báthory Emlékév 2021 évfordulós eseménysorozatának kolozsvári megnyitása.

ty. 2020. dec. 17. Brînzan-Antal Cristina és Széman E. Rózsa részvétele a DE BTK Művelődéstudományi Kutatócsoport tagjaként az NMI Közművelődési Tudományos Kutatási Programjának műhelymunkáján (online).

u. 2021. jan. 19. Részvétel és élő közvetítés biztosítása a Színház, civil társadalom és politikum. Írások, tanulmányok Kötő József emlékére c. könyv bemutatóján (EMKE Györkös Mányi Albert Emlékház).

v. 2021. jan. 29. Brînzan-Antal Cristina és Széman E. Rózsa részvétele a DE BTK Művelődéstudományi Kutatócsoport tagjaként a Durkó Mátyás Szakkollégium műhelymunkáján (online).

z. 2021. febr. 18. Brînzan-Antal Cristina részvétele az Önkéntesmenedzsment online szakmai műhely első képzésén (Tálatum Alapítvány, Szeged).

x. 2021. márc. 20. Az Erdélyben az EMKE által szervezett Hétköznapi hőseink – Írjunk történelmet! program ötödik évada (2020/2021) első találkozójának online lebonyolítása.

Kolozsvár, 2021. március 31.

Széman Emese Rózsa, a Szabédi Emlékház kutatója

I. 3. Györkös Mányi Albert Emlékház

Györkös Mányi Albert zenetanár-festőművész végrendeletében az EMKE-re hagyatékot a múteremlakását, azzal a céllal, hogy olyan közösségi központ létesüljön ott, amely a magyar közművelődési életet szolgálja, és ugyanakkor megismertesse és ápolja a hagyatékot. Halálát követő évben, 1994-ben megnyílt az emlékház, amely ugyanakkor felvállalta a művész feleségének, Jakab Ilona festőművész alkotásainak gondozását, munkásságának feldolgozását is. Az intézmény jelenlegi vezetője – 2008-tól – Kós Katalin. Az EMKE 2015-ben egy újabb szakreferensi munkakört hozott létre az emlékházban, amelyet négy éven át, 2019 novemberéig Vincze László töltött be. 2020 folyamán Forró Ágnes, majd Makai-Dimény Viola töltötte be ezt a munkakört, előbbi közel hét, utóbbi másfél hónapon át. November óta a Ház ismét egyszemélyes intézményként működik.

Az intézmény munkatársainak feladatköréhez tartozik a névadó hagyatékának gondozása, rendszerezése, az emlékházban sorra kerülő rendezvények megtervezése, megszervezése és lebonyolítása, valamint a közönségkapcsolat, a nyilvánosság-szervezés és az EMKE honlapjának részbeni szerkesztése is. Rájuk hárul a karbantartási, hibaelhárítási munkálatok elvégzése, megoldása, a folyamatos infrastrukturális fejlesztések kidolgozása és ezek gyakorlati kivitelezésének adminisztrálása, a ház szükségleteinek beszerzése.

A 2020 márciusában kitört koronavírus-, majd a világot uraló járvány teljesen megváltoztatta az intézmény addigi működését, hiszen az Emlékháznak egyik fő tevékenysége a rendezvényszervezés volt, amit egyik napról a másikra kénytelenek voltunk leállítani. A rendezvények tematikája szerteágazó volt, így különböző érdeklődésű közönséget vonzottak, gyerekektől a szépkorúakig, akik – gyakori visszajelzéseik alapján – nagyon hiányolják a Ház programjait és reményüket fejezik ki, hogy mielőbb visszatérhetnek ezekre.

Néhány közönség nélküli, interneten közvetített szűkkörű programra mégiscsak sor került, természetesen a megfelelő óvintézkedések betartása mellett.

2020. július 18-án *Concert for Consolation* címmel kamarazene-estet szerveztünk. Közreműködtek: Gebe-Fügi Renáta szoprán és hegedűművész és Liliana Neciu mezzoszoprán. Zongorán kísért Nagy Gergő és Brian James Johnston. Egyes zeneművek alatt Brian James Johnston kivetített fotói voltak láthatók. A műsor keretében G.B. Pergolesi-, Ch. Gounod-, G.F. Händel-, E. Satie-, G. Bizet-, V. Bellini-, A. Ponchielli-, Liszt F.- és O. Hammerstein művek hangzottak el. Az esemény ötletgazdája és rendezője a kanadai

születésű Brian James Johnston, a kolozsvári Protestáns Teológia nyugalmazott tanára, aktív koncert- és fotókiállítás-szervező volt. Az online közvetítés Pálfi-Horváth Áron és Essig József operatőrök közreműködésével valósult meg.

2020. október 30-án a Ligeti György zeneszerző emlékére harmadszorra megszervezett négy napos nemzetközi online-fesztivál egyik koncertjére, illetve ennek felvételére került sor az Emlékházban. Az eseményen Béres Melinda hegedűművész, Eva Butean zongoraművész és Aurelian Băcan klarinétművész Igor Stravinsky: A katona története (Histoire du soldat) c. művének trió változatát adták elő. A fesztivál szervezője a Transylvania Art and Science, társszervező a Gheorghe Dima Zeneakadémia volt.

2021. január 19-én Kötő József dramaturg, színháztörténész, politikus, az EMKE egykori elnöke halálának évfordulóján emlékkötetet mutattunk be. A *Színház, civil társadalom és politikum. Írások, tanulmányok Kötő József emlékére* című könyv bemutatójára Kötő József lánya és fiai, a kötet néhány szerzője, valamint a szervezők jelenlétében került sor. Bodó A. Ottóval, Dáné Tibor Kálmánnal, Egyed Emesével és Gaal Györggyel a kötet szerkesztője, Bartha Katalin Ágnes beszélgetett. Az EMKE által szervezett esemény élőben volt követhető a szervezet Facebook-oldalán.

Három alkalommal helyet és lehetőséget biztosítottunk a kolozsvári Sigismund Toduță Zenei Főgimnázium néhány diákja számára, hogy a különböző helyszíneken tartózkodó tanárokból álló bizottság előtt online módon letehessek félévi vizsgájukat, valamint országos online zongoraversenyen vehessenek részt.

A 11. Kolozsvári Magyar Napok rendezvénysorozatához – habár az is egészen másként alakult az előző évekhez képest – örömmel csatlakoztunk a *Györkös Mányi Albert fametszetei* című kiállítással, amely a megfelelő óvintézkedések betartása mellett végig látogatható volt a Napok alatt, nagy sikernek örvendett, számos látogató megtekintette. A Györkös-fametszetei bemutatása újdonság volt az Emlékház életében, hiszen a nagyközönség ez idáig nem láthatta ezeket az alkotásokat. Csupán azon személyek ismerték Györkös Mányi művészetének ezt a szeletét, akik annak idején ajándékba kaptak vagy megvásároltak tőle egy-egy metszetet. A tárlat anyagát Forró Ágnes képzőművész szakirányításával, kurátorságával, a Ház akkori munkatárásával dolgoztuk fel, válogattuk össze és készítettük elő. A levonatok mellett kiállítottuk a fadúcokat is, amely igen izgalmassá tette a kiállítást.

Nagyon fontosnak tartottuk a kialakult helyzet ellenére is a közönségünkkel való kapcsolat megőrzését. E célból elsősorban a Ház közösségi oldalát és közönségének Facebook-csoportját használtuk, amely felületeken az első hetekben-hónapokban általunk érdekesnek tartott online előadásokat, programokat osztottunk meg és ajánlottunk követőinknek, majd saját készítésű vagy rólunk szóló videókat, híreket, képeket osztottunk meg, szinte naponta (egy év alatt az oldalunkon és a *Györkös Ház közönsége* csoportban összesen közel 200, a *JelesNapTár / Kolozsvár* csoportban pedig több, mint 80 bejegyzéssel jelentkeztünk). Ugyanakkor fontosabb közlendők esetén, valamint ünnepek alkalmával hírlevelet is kiküldtünk.

Ebben az időszakban hoztuk létre a Györkös-ház YouTube-csatornáját is, amelyen jelenleg 52 videó tekinthető meg tevékenységünkkel, rendezvényeinkkel kapcsolatban (ebből 6 saját készítésű film).

A 12 éve indult JelesNapTár hagyományőrző gyermekprogramunkat sem folytathattuk a megszokott módon, azonban a sorozat szakmai irányítóival, Cserey Both Zsuzsa néprajzkutató-kézművel és Szabó Kinga játszóházvezetővel, valamint Molnár Ferenc operatőr lelkes közreműködésével tavaly októbertől havonta létrehozunk egy, az aktuális jeles napokkal kapcsolatos kisfilmet, amelyet elsősorban a *JelesNapTár / Kolozsvár* Facebook-csoportunkban és a YouTube-csatornánkon is megosztunk, és amelyek révén énekekkel, versekkel, az elmúlt évek alkalmain készült fotókkal és videókkal segítünk az érdeklődőknek ráhangolódni az éppen aktuális jeles napokra. Az említett csoportban indítottunk egy játékot is, amelyben a legtöbb helyes választ adó résztvevőt apró, jelképes ajándécsomaggal jutalmaztunk.

Az elmúlt év tevékenységében a hagyaték alaposabb, részletesebb feldolgozása és ismertetése kapott hangsúlyt.

A Kolozsvárról elszármazott Szebeni Zsuzsa színház- és művészettörténésszel, a Balassi Intézet Magyar Kulturális Központja sepsiszentgyörgyi fiókinstitutójának igazgatójával továbbra is sikeres az együttműködésünk. A jelen időszakban az ő kiváló szakmai közreműködésével valósítottuk meg azt a 18 perces kisfilmet, amelyben a fent említett fametszet-kiállítást mutatjuk be. A Molnár Ferenc operatőr és Tóth Orsolya gyártásvezető (szintén régi együttműködő partnereink) kiváló munkáját dicsérő film bármikor megtekinthető a Györkös Mányi Albert Emlékház YouTube-csatornáján.

2020 másik nagyon fontos momentum a Györkös Mányi Albert gondolatainak, életeseeményeinek saját maga által hangkazettára rögzített, illetve ezen hanganyag 80 oldalnyi papírra gépelt változatának számítógépbe való beírása, majd a két, nem teljesen egyforma anyag összevetése és feldolgozása volt, amelyet Makai-Dimény Violával, a Ház akkori munkatársával együtt valósítottunk meg.

A múlt év nyarán elvégeztük a 169 Györkös- és 10 Jakab Ilona-festmény kereteinek karbantartását, ősszel pedig elkészült a Györkös-grafikák és -fadúccok digitalizálása is, amelyet – akárcsak a festmények reprodukcióját – László Miklós fotográfus valósított meg, ezúttal is önkéntes módon. Ugyanakkor haladtunk az archivált hagyaték rendszerezésével és feldolgozásával, valamint a két évvel ezelőtt összeomlott asztali számítógépünk visszaszerzett dokumentumainak rendszerezésével is. Jelenleg a nevét felfedni nem kívánó támogatóunktól kölcsön kapott számítógép és hálózatra kapcsolt adattár segítségével végezzük biztonságosan munkánkat. Reméljük, hogy egy következő sikeres pályázat segítségével sikerül majd beszereznünk saját felszerelést.

Tervünkben áll videósorozatban bemutatni a teljes Györkös Mányi-hagyatékot. Ebből egyelőre a már fent is említett, a fametszeteket és a fadúccokat ismertető kisfilm valósult meg. Ezt követik majd a Györkös- és Jakab Ilona-festményeket bemutató videók. Utóbbit régi együttműködő partnerünkkel, az Emlékház Jakab Ilona-hagyatékának kutatójával és az itt fellelhető alkotásokból készült kiállítások kurátorával, Bodó Renátával valósítjuk meg. A hagyaték igen értékes népi tárgyait bemutató kisfilmhez Tötszegi Tekla néprajzkutatót, az Erdélyi Néprajzi Múzeum igazgatóját és Gál Katalin mákófalvi bútorfestőt sikerült megnyernünk. Ennek a filmnek jelentős része már megvan. A koronavírus sajnos több érintett személyt is megbetegített, ez a helyzet pedig meggátolt minket abban, hogy a tervezett időre elkészüljenek ezek az anyagok.

A tavaly ősszel sajnálatos módon elhunyt Essig József operatőr, intézményünk hűséges támogatója 21 eseményt rögzített videóra az elmúlt évek során az Emlékházban. Ezeket Tóth Orsolyával kezdtük el megszerkeszteni olyan formára, hogy a nagyközönség elé kerülhessenek. Közülük három már felkerült a YouTube-csatornánkra és a Facebookon is megosztottuk őket.

A múlt év végén nagy örömünkre megjelent a *Nyitott szemmel* beszélgetősorozatunk hangzó anyagának szerkesztett változatát tartalmazó könyvek 6. kötete, amelyet ezúttal is Laczkó Vass Róbert, a sorozat estjeinek társszervezője és állandó házigazdája jegyezte. A könyvnek egyben online bemutatója is volt.

A 2012-ben megalakult Györkös Mányi Albert Emlékház Egyesület Dáné Tibor Kálmán elnökletével az elmúlt év folyamán is jelentős mértékben segítette az intézmény működését. Pozitívan elbírált pályázatainak köszönhetően az alábbiakat valósítottuk meg:

- újabb, Györkös-festményeket ábrázoló vászontasakokat készítettünk az intézmény reklámozása céljából;
- rendezvényeinknek – az egyre inkább igényelt – interneten való közvetítése érdekében streamelő kamerát vásároltunk, minden ehhez szükséges tartozékkal együtt;
- a Steinway-zongoránk megfelelő állapotának megóvása érdekében beszereztünk egy vízálló védőhuzatot

Az idő vasfoga az elmúlt 10 év alatt elkoptatta az épület homlokzatán lévő cégtáblánkat, így újat kellett rendelnünk, ami azóta már fel is került a helyére.

A világjárvány miatt sajnos nem tudhatjuk, hogy mikor térhetünk vissza a megszokott kerékvágásba – csupán reménykedni tudunk abban, hogy nem kell már sokat várnunk rá. Jelenlegi terveink tehát nem a

megszokott, közönség jelenlétében megvalósított rendezvényekről szólnak, hiszen az Emlékház viszonylag kis területe és légtére miatt egyelőre erre nincs lehetőségünk. Az elmúlt évben azt tapasztaltuk, hogy az előadók, beszélgető partnerek, képző- és előadóművészek nagyon igénylik az élő közönséget. Ettől függetlenül szándékunkban van további, élőben közvetített vagy rögzített, közönség nélküli előadások, rendezvények létrehozása.

Amit biztosan tudunk, az az, hogy folytatni kívánjuk a hagyaték festményeinek restaurálását, az archívum rendezését és feldolgozását, a hagyatékot bemutató további videók létrehozását, valamint nem utolsósorban előkészítjük Györkös Mányi Albert születésének 2022-ben esedékes 100-ik évfordulója méltó megünneplését.

A jelen beszámolómban felvonultatott eredmények nem valósulhattak volna meg az alábbi személyek és intézmények együttműködése és támogatása nélkül. A Ház köszönettel tartozik:

- Cserey Both Zsuzsának, Molnár Ferencnek, Szabó Kingának, Szebeni Zsuzsának és Tóth Orsolyának, akik önkéntesen vállalták a folyamatos és kiváló szakmai közreműködést;

- az emlékház azon barátainak, akik önkéntes, önzetlen munkával segítették az intézmény működését: Albert József, Dáné Tibor Kálmán, László Miklós, Makkai János, Nagy Béla, Pálfi-Horváth Áron, Péter János

- végül, de nem utolsósorban azon intézményeknek, akik az elmúlt évben hathatósan támogatták az emlékházat: Bethlen Gábor Alap, Communitas Alapítvány, Györkös Mányi Albert Emlékház Egyesület, Daisler Print House.

Intézményünkről, valamint annak tevékenységéről az EMKE honlapján (www.emke.ro), azon belül a *Györkös Mányi Albert Emlékház* menüpont alatt, az Emlékház Facebook-oldalán (www.facebook.com/emkegyorkoshaz) és YouTube-csatornáján (azon belül is a *Lejátszási listák* menüpont alatt található félszáz videó révén) tájékozódhatnak az érdeklődők.

Kós Katalin,

a Györkös Mányi Albert Emlékház vezetője

Kolozsvár, 2021. március 5.

I.4. Az EMKE hagyományos programjai

Az EMKE partnerségével, de online rendezte meg a Romániai Magyar Dalosszövetség a Magyar Kultúra Napjának megünneplését virtuális hangversennyel, Bartók Béla és Báthory István emlékének szentelve, 2021. január 23-án

Az EMKE Országos Elnöksége az Ünnepi Könyvhét keretei belül 2019. május 7-én, online rendezte meg a XXIX. Szabédi Napot.

Immár hagyományosnak mondható az EMKE részvétele a Kolozsvári Magyar Napokon. Ennek részletes beszámolóját a Szabédi emlékház beszámolójában lehet olvasni.

I.5. Országos és nemzetközi kitekintésű rendezvények, kapcsolatok

Nagyon fontosak számunkra az NMI Művelődési Intézet Közhasznú Nonprofit Kft.-vel az utóbbi években kialakított szoros kapcsolat. Egyrészt azért, mert aktív résztvevői a számunkra fontos közművelődési szakemberek képzése programunknak (amikor ezeket lehetséges megtartani), másrészt mert velük közösen veszünk részt EFOP-pályázatokban, vagy más képzéseken, kutatásokban.

Sajnos a Kárpát Medencei Közművelődési kerekasztallal való kapcsolatunk szinte lehetetlenné vált 2020-21-ben. Csak online beszélgetéseket tartottunk, a június elsejei és 22-i megbeszélések alkalmával elhatároztuk, hogy elmaradt közös rendezvényünk, a KULTIVÁL. A 2021. a Magyar Kultúra Napi KKK találkozót is online tartottuk meg, megbeszélve az 5 határon át elnevezésű honismereti vetélkedő állását, valamint azt, hogyha lehetséges, július elején megtartjuk a nagyszombeni Kultivált.

A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal tagjai, a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet, a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, a Nemzeti Művelődési Intézet, a Kárpátaljai Népfőiskolai Egyesület és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet 5 határon át online, interaktív, honismereti, többfordulós Kárpát-medencei vetélkedőt hirdetett a külhoni értékek megismertetéséért és megőrzéséért, valamint az értéktárak bővítéséért. A vetélkedőre 2020 októbere és 2021 februárja között zajlott.

Továbbra is aktív és jelentős kapcsolatunk van a pécsi székhelyű Határokon Túli Magyarságért Alapítvánnyal. Az ő meghívásuknak köszönhetően Pécsen, a Határon Túli Magyarok 28. Összművészeti Fesztiválján, a Szilágysomlyó és vidéke EMKE – Magyar ház közreműködésével, a pécsi érdeklődő közönség, október 14-én a **Míves Egység – Kárpát-medencei Kortárs Kézművesség** című kiállítás keretében Pop Enikő hímzett használati tárgyaiból; 17-én, a Pop Csenge Natália Szilágysomlyói ifjúalkotó képzőművészeti kiállítását, majd Sallay Károly szintén Somlyói biológianár, fotóművész **A Túri szoros, a Tordai hasadék vad és szelídítetlen kistestvére** c. fotókiállítását tekinthette meg.

I.6. Az EMKE Észak-magyarországi Képviselével közösen megrendezett programok

Sajnos a 2020-ra tervezett közös Reményik Sándor megemlékező programunk a koronavírus járvány miatt elmaradt, úgyszintén a kapcsolatunk 10 éves évfordulójának megünneplése is. De azért ezeket a programokat szeretnénk megtartani 2021 második félévében, amennyiben lehetséges lesz.

I.7. Programok, rendezvények, EMKE-képviselő

2020. május 7, online Szabédi Nap. 2019. május 7-8-án tartották a Magyar Vidéki Múzeumok Szövetségének ünnepi közgyűlését Lakitelken. A tanácskozási meghívást kapott az EMKE elnöke, dr. Széman Péter, egyúttal felkérést is kapott, hogy pártoló tagként az EMKE is csatlakozzon a szövetséghez. Az ünnepi alkalommal 20 Kárpát-medencei múzeum és szervezet lett a MVMSZ tagja, így már csaknem 100-as tagsággal rendelkeznek Kárpát-medence szerte.

2020. május 18-19-én Páskándi Gézáról emlékezett meg az EMKE. Születésnapján, 18-án emléktábla került a Szatmárhegyi iskola falára, 19-én meg online beszélgetést nézhetek meg az érdeklődők, halálának 25. évfordulója kapcsán (bővebben muzsnai Árpád beszámolójában).

2020. június 17. Közös megemlékezés a marosvásárhelyi Sütő András Baráti Egyesület, valamint Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusával Sütő András születésének 93. évfordulóján Pusztakamaráson, az EMKE Sütő András Emlékházánál.

2020. július 4-én az összetartozás napjára emlékeztünk egy Kárpát-medencei videó összeállítással.

2020. augusztus 7. Szűk körű koszorúzás és megemlékezés Kölcei Ferencről születésének 250. évfordulóján, Szödemenen, ahol Széman Péter elnök és Muzsnay Árpád főtanácsos koszorúzott.

2020. augusztus 19 –20. Részvétel a Kolozsvári Magyar Napok (augusztus 19-22) rendezvényein. A részleteket lásd a Szabédi emlékház beszámolójában.

2020. augusztus 21 – 23. Részvétel a nagyszombeni Hungarikum napokon, ahol az EMKISZ gulyásfőző csapattal vett részt és díjazott lett.

2020. augusztus 30. részvétel és koszorúzás Reményik Sándor sírjánál.

2020. szeptember 6. Erdődi megemlékezés Petőfi Sándor és Szendrei Júlia házasságkötésének évfordulóján.

2020. október 19. Széman Péter elnök online részvétele az NMI által kezdeményezett Triano 100 elnevezésű riportban.

2020. november 7. EMKE közgyűlés (online) és díjátadó - korlátozott létszámmal, de élőben, videóközvetítéssel.

2020. november 12-14 - Magyar nyelv és szórvány napja. Részletesebben az EMKISZ beszámolójában.

2021. január 1. Petőfi Sándor szobrának megkoszorúzása Marosvásárhelyen.

2021. január 19. A Kötő József sírjának megkoszorúzása és a Kötő emlékkötet bemutatása.

2021. január 22. Online részvétel a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet kultúranapi megemlékezésén

2021. január 23. A Magyar Kultúra Napjának megünneplése együtt a romániai Magyar Dalosszövetséggel, online énekkari koncert közvetítésével

2021. január 23. A Magyar Kultúra Napjának megünneplése Szödemeteren, ahol az ünnepség keretében az országos elnökség nevében Muzsnay Árpád főtanácsos koszorúzott.

A Kolozsvári Rádió magyar adása, a Román Televízió bukaresti és kolozsvári stúdiója, az Erdélyi Televízió több műsorába kapott meghívást, illetve nyilatkozott Széman Emese Rózsa, kutató, kulturális referens, a Szabédi Emlékház vezetője, Kovács Lilla titkárnő, valamint alulírott, beszámoló az EMKE programjairól, terveiről.

Az elmúlt esztendőben az EMKE a következő elismerésekben részesült:

– emléklap a XI. Kolozsvári Magyar Napokon való részvételért (külön az EMKE, a Szabédi és a Györkös Mátyi Emlékház is)

I.8. További tervek

Nyilvánvalóan - amennyiben a járványhelyzet megengedi - folytatjuk hagyományos programjainkat – Györkös Mátyi Albert Emlékház, magyar kultúra napi rendezvények (Zenta, Kolozsvár, szórvány), Szabédi Napok, tordaszentlászlói kórustalálkozó, Kolozsvári Magyar Napokon való részvétel stb.

Szeretnénk folytatni a kulturális szakemberképzéseket, a 2020 márciusában elkezdett saját továbbképzőnk második és harmadik részével, melynek címe: Kommunikációs képzés (I). Beszédtechnika, verbális-nonverbális kommunikáció.

További feladataink közé tartozik a magyar házak hálózatának építése, melyet a tavaly (2020) elmaradt idej, novemberi, VII. Magyar Házak Találkozóval szeretnénk folytatni, felvázolandó azon feladatokat, melyeket a magyar házak tölthetnek be a közösség életében.

A KKK szervezésében, az idén (2021.) szeretnénk megszervezni a tavaly elmaradt KULTIVÁL-t júliusban, a nagyzebeni Hzbngaricum Napok alatt.

Partnerei vagyunk idén is a (2021.) a Kolozsvári Magyar Napoknak. Ha lehetséges lesz, akkor rendezvénysátorral szeretnénk jelen lenni közösen az EMKISZ-szel, illetve az EMKE-t programszervezéssel képviseli a Györkös Mányi Albert Emlékház is, mint kulturális központ. Az elnökség, illetve társszervezeteink részéről szívesen helyet adunk bemutatkozásra, esetleges programra.

A Szabédi László Emlékház irodalmi hagyatékát is tovább szeretnénk bővíteni, de helyszűke miatt ez már írói hagyatékok esetében is nehéz, nem beszélve könyvtárakról (l. a Szabédi Emlékház beszámolóját). Az irodalmi hagyatékoknak kutatója Széman Emese Rózsa, az emlékház vezetője. Mivel örvendetesen szaporodnak az írói hagyatékok, ezeknek feldolgozásában a kutatómunkát Brinzal Antal Krisztina segíti. Időszerű lenne a Szabédi László Emlékszoba felújítása, a kiállítás anyagának bővítése modern kiállítási interaktív eszközökkel, hang és képanyaggal. Szeretnénk, hogyha az EMKE – Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet égisze alatt létrejönne az erdélyi (romániai) írói és színházművészeti hagyatékok tára.

Továbbra is aktívan részt kívánunk venni az Erdélyi Értéktár Bizottság munkájában, valamint javaslattétellel az értéktár bővítésében.

Lehetőségeink szerint folytatni kívánjuk az Egyesület könyvkiadói tevékenységét.

I.9. Partnerszervezeteink

Az elmúlt időszakban az EMKE Országos Elnöksége a következő egyesületekkel, civil szervezetekkel és intézményekkel működött együtt a különböző programok lebonyolítása során:

– hazaiak: EMKISZ, Erdélyi Múzeum Egyesület, Romániai Magyar Dalosszövetség, Kriza János Néprajzi Társaság, Romániai Magyar Zenetársaság, Barabás Miklós Céh, Romániai Magyar Népművészeti Szövetség, Romániai Magyar Népfőiskolai Társaság, Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet, Partiumi és Bánsági Műemlék és Emlékhely Társaság, Erdélyi Magyar Filozófiai Társaság, Kallós Zoltán Alapítvány, Téka Alapítvány, Heltai Gáspár Könyvtári Alapítvány, Kolozsvár Társaság, Korunk Stúdió, Homo Ludens Alapítvány, Lucian Blaga Központi Egyetemi Könyvtár, Kövály László Honismereti Kör, a nagyenyedi dr. Szász Pál Egyesület – Magyar Ház, Teleki Magyar Ház Nagybánya, a medgyesi EMKE Millennium Ház, a kalotaszegi Bokréta Kulturális Egyesület, a kovásznai Kőrösi Csoma Sándor Közművelődési Egyesület, Domokos Géza Egyesület, Kovászna Megyei Művelődési Központ, Hargita Megyei Kulturális Központ, Törökvágási Református Egyházközség, Kolozsvár Belvárosi Unitárius Egyházközség, Bethlen Kata Diakóniai Központ, Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet, Alsóvárosi Református Egyházközség, Anyanyelvápolók Szövetsége, Georgius Aranka Társaság, Áldás Népeség Egyesület, Tamási Áron Kulturális Egyesület (Farkaslaka), Magyar Civil Szervezetek Erdélyi Szövetsége, Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács, Szórvány Alapítvány Temesvár, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, HÍD – Szebeni Magyarok Egyesülete, az RMDSZ országos elnöksége, RMDSZ Főtitkárságának Kulturális Főosztálya, valamint Társadalomszervező Főosztálya, Kolozsvári Művészeti Múzeum; a Balassi Intézet Magyarország Kulturális Központja, Sepsiszentgyörgy

– határon túliak: Miniszterelnöki Hivatal Nemzetpolitikai Államtitkársága, Emberi Erőforrások Minisztériuma, Külgazdasági és Külügyminisztérium, NMI Művelődési Intézet Nonprofit Kft., Magyar Művészeti Akadémia, Nemzetstratégiai Kutatóintézet, EMKE Észak-Magyarországi Képviselő – Sárospatak, Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia, Anyanyelvápolók Szövetsége – Budapest, Magyar Népművelők Egyesülete, Debreceni Egyetem, Csillagfalu Közhasznú Egyesület, Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet – Budapest, Civil Összefogás Fórum, A Művelődés Háza és Könyvtára – Sárospatak, Határon Túli Magyarokért Alapítvány – Pécs, Pécsi Egyetem diaszpóra programja, Civil Információs Centrum, Szolnok, Csemadok (Felvidék), a Csemadok Magyar Művelődési Intézete, Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, Vajdasági Magyar Kulturális Szövetség, Alsólendvai Magyar Művelődési Intézet (Muravidék), Európa Ház – Kárpátalja, Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége, Százak Tanácsa – Budapest, Keresztény Értelmiségiek Szövetsége – Budapest, a magyarországi Teleházak Szövetsége, Kárpát-

II. KIADVÁNYOK

Színház, civil társadalom és politikum. Írások, tanulmányok Kötő József Emlékére. Szerkesztette Bartha Katalin Ágnes. EMKE Országos Elnöksége, EME kiadvány

Eseménynaptár 2020. Kiadta: RMDSZ Főtitkárságának Kulturális Főosztálya, Communitas Alapítvány, az EMKE Országos Elnöksége.

III. DÍSZOKLEVELEK, OKLEVELEK, KITÜNTETÉSEK

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés 2020. június 25-i önkormányzati határozatának értelmében a szombaton, szeptember 12-én Zajtán megrendezett Megyenapon Seszták Oszkár, a Megyei Közgyűlés elnöke kezéből ünnepélyes keretek között vehette át Muzsnay Árpád, az EMKE főtanácsosa, a szomszédos magyarországi megye rangos Kölcsey Ferenc- díját.

A Magyar Kultúra Napja alkalmából 2021 januárjában Muzsnay Árpád főtanácsosunk Fábry Zoltán-díjat kapott a Csemadoktól, valamint Szép Gyula volt elnökségi tagunk Kóta-életműdíjban részesült.

Munkájuk elismeréseként, a kistérségekben kiváló közművelő tevékenységet folytató személyeknek 4 oklevelet bocsátottunk Maros, Szeben, megyékben.

IV. ADMINISZTRATÍV ÜGYEK

A szervezet életében ez a folyamat kettős: egyrészt az egyesület saját belső életének adminisztrációja, másrészt a társszervezetekre (és nem csak) is kiható adminisztráció. Ezért a munkáért az Országos Elnökség részéről elsősorban Ács Zsolt, valamint Kovács Lilla felelt.

IV. 1. Belső adminisztráció

Az Egyesület belső adminisztrációját részben a vagyoni helyzet állandó igazgatása, az intézményi működést biztosító források megszerzése és ezen alapoknak szakszerű és hatékony elköltése, elszámolása jelenti.

IV. 2. Közösségi kihatású adminisztráció

A közösségi kihatású adminisztráció igencsak sokrétű.

Az EMKE elnöke révén részt vettünk a Communitas Alapítvány művelődési szaktestületének döntéshozatalában.

További kapcsolatépítésre törekszünk a különböző társszervezeteink között, valamint a társszervezetek és külföldi partnerintézményeink között.

V. MÉDIAPARTNEREK

Munkánkat támogatták: Szabadság, Szilágysági Szó, Erdélyi Napló, Agnus Rádió, Kolozsvári Rádió magyar adása, Mária Rádió, Paprika Rádió, Kolozsvári TV magyar adása, Erdélyi Magyar Televízió, Bukaresti TV magyar adása, MTVA (M5, M1) hirhatar.ro, Transindex, Maszol, erdely.ma, Igen, tessék!, rendezvénynaptár.ro, esemenyek.ro, Szilágysági Szó hírportálok.

Ugyanakkor az EMKE programjait különféle levelezési listákon és közösségi portálokon is ismertettük. Az országos elnökségnek, valamint a Györkös Mányi Albert Emlékháznak külön levelező listája van, amely által a szimpatizánsok tudomást szereznek az intézményben sorra kerülő rendezvényekről.

A Kolozsvári Rádió magyar adásával kötött szerződésünk értelmében az EMKE programjait ismertetik, valamint a Szabédi Emlékház vezetője, Széman E. Rózsa állandó anyanyelvűvel fordított rovattal jelentkezik, *Szóköz* címmel.

VI. ANYAGI FORRÁSOK

Az Egyesület alapműködését nagy részben a Miniszterelnöki Hivatal Nemzetpolitikai Államtitkársága, a Nemzeti Jelentőségű Intézmények finanszírozási programja keretében a Bethlen Gábor Alapon keresztül biztosította, valamint részben az RMDSZ Főtitkársága támogatta, melyet ez úton is megköszönünk. Megjegyezzük, hogy a 2020. évi normatív támogatással a Bethlen Gábor Alap, illetve az RMDSZ felé már elszámoltunk, várjuk elszámolásunk elfogadását.

Programjainkat pályázati úton támogatta a Communitas Alapítvány, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Bethlen Gábor Alap központi és regionális irodái, a Nemzeti Kulturális Alap. A koronavírus járvány miatt nem kaptunk támogatást a Kolozs Megyei Tanácstól.

VII. VAGYONI HELYZET

VII. 1. Ingatlanok

Az EMKE Országos Elnökségének törzsvagyonát az ingatlanjai képezik.

2013 óta résztulajdonosai vagyunk és működtetjük a Sütő András szülői házat, mint Sütő András Emlékház, amely teljesen felújítva várja a látogatókat, de a környezetének rendbetételét még nem teljesen fejeztük be, ezt minden évben folytatjuk, és továbbra is szeretnénk folytatni, habár jelenleg még nincsenek meg rá az anyagi fedezetek.

Györkös Mányi Albert Emlékház – Kolozsvár

Az alapidokumentumok szerint ez az EMKE hivatalos székhelye; az Emlékház egyben székhelyül szolgál még a Romániai Magyar Dalosszövetségnek, a Romániai Magyar Zenetársaságnak és a Kőváry László Honismereti Körnek is. Itt van a székhelye a 2012 januárjában bejegyzett Asociația Györkös Mányi Albert Emlékház Egyesületnek is.

Szabédi László Emlékház – Kolozsvár

Itt működik az EMKE Országos Elnökségének irodája, az írói hagyatéki könyvtár és kéziratár, valamint a Szabédi-émlékszoba. Szintén itt kapott helyet a *Művelődés* folyóirat szerkesztősége is.

Az Emlékház székhelyül szolgál a Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet, az EMKISZ, valamint a Kolozsvár Társaság, illetve az Operabarátok Társasága számára is.

Szilágysomlyói EMKE-ház: koncesszionálva van 2052-ig a Szilágysomlyó és környéke EMKE – Magyar Ház részére.

Bákói csángó központ: a Moldvai Csángó Magyarok Szövetségének székhelye; 2015. január 1-én megkötöttük az új koncessziós szerződést, mely 2020. december 31-ig volt érvényben, felújítása folyamatban van.

Pusztinai Magyar Ház: 2012-ben koncesszionálási szerződést kötöttünk az épületet fenntartó csíkszeredai székhelyű Pusztinai Házért Egyesülettel, ami 2021. december 31-én jár le.

VII. 2. Infrastruktúra-bővítés

A lehetőségekhez mérten folytattuk a Sütő-ház környezetének rendbetételét is, valamint részt vettünk a Szilágysomlyói EMKE-Magyar ház (saját tulajdon) felújításában. Január elsejétől béreljük új irodánkat az úgynevezett református sarokházban, a Magyar utca (b-dul 21 Decembrie 1989) 37. szám alatt. Ennek berendezése folyamatban van.

VIII. MUNKATÁRSÁK

VIII. 1. Fizetett állandó alkalmazottak

Az eltelt közgyűlés óta az EMKE Országos Elnökségének az elnöki munkakörön kívül állandó fizetéses alkalmazottja volt Kós Katalin, a Györkös Mányi Albert Emlékház vezetője, dr Széman Emese Rózsa, a Szabédi Emlékház vezetője, Ács Zsolt, az Országos Elnökség irodavezetője, Kovács Lilla titkárnő, Forró Ágnes a Györkös Mányi Emlékház szakreferense 2020. február elsejétől egészen 2020. augusztus 31-ig. Makkai Viola 2020 október elsejétől, 2020. december 15.-ig (Györkös Mányi Albert Emlékház) Brinzan Antal Krtisztina kutató, 2021 február nyolcadikától.

VIII. 2. Fizetett bedolgozók

Állandó bedolgozói munkakörben tevékenykedik Katona Réka könyvelő.

Az ÖT HATÁRON ÁT Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal által szervezett online honismereti vetélkedő erdélyi lebonyolításáért Brinzan Antal Krisztina 5 hónapos ösztöndíjban részesült.

VIII. 3. Önkéntesek

Köszönettel tartozunk Szakács Imelda, valamint az EMKISZ által biztosított önkénteseknek – munkatársainkon kívül – a közgyűlés lebonyolításához nyújtott segítségért.

IX. AZ EMKE VEZETŐSÉGE

Országos Elnökség

Tiszteletbeli elnök: Dávid Gyula

Elnök: Széman Péter

Főtanácsos: Muzsnay Árpád

Régiós alelnökök: dr. Ábrám Zoltán (Marosvásárhely, Közép-Erdély), Fekete Réka (Arad, Bánság), Fleisz János (Nagyvárad, Partium), Serfőző Levente (Nagyszeben, Dél-Erdély, szórvány)

Elnökségi tagok: Balázs Bécsi Attila (Szamosújvár), Imreh István (Sepsiszentgyörgy), Ferencz Angéla (Csíkszereda).Tóth Guttman Emese (Kolozsvár)

2021. április havában

dr. Széman Péter, elnök

A következő oldalon lesz az EMKISZ beszámoló

Főtanácsosi beszámoló

Az EMKE által meghonosított művelődési rendezvények, események 2020-as alakulása

Sajnos: az elmúlt három évtized folyamán hagyományossá vált művelődési rendezvényeinek egyikét sem lehetett 2020-ban az előző évekhez hasonlóan megtartani.

Keresni kellett annak lehetőségét, hogy szűkebb érdeklődési körben, egyfajta rétegrendezvényekként a folytonosságot megtartva szóljunk a közönséghez, próbáljuk minél több embert bevonni az események megtartásába.

Sikeresnek értékelhetjük a Petőfi Irodalmi Múzeum által szervezett, azon az EMKÉ-t is képviselő 2020. januári tanácskozást. A „Kelj föl és járj, Petőfi Sándor!”– 1848-49 emlékezete a kultúra különböző regisztereiben – címmel megrendezett kétnapos tanácskozás keretében Muzsnay Árpád: Petőfi-kultusz a romániai Szatmár megyében címmel tartott előadást. A kultusz három évtizede történetének összegzésén túl az előadás lehetőséget teremtett (történelmi Szatmárban gondolkodva) az elkövetkezendő évek Petőfi-rendezvényei : így a költő Szendrey Júlia megismerése és házasságkötésük 2021-ben, illetve 2022-ben esedékes évfordulós rendezvényei teendőinek felvázolására.

Nagyszabású eseménynek készült Páskándi Géza májusi negyedszázados halálévfordulója alkalmával tervezett szerteágazó programunk. Dsida Jenőhöz és Jakabffy Elemérhez kötődve rangos irodalmi tanácskozás programja állt össze. A tervezettek közül – a vírus világjárvány éppen teljében volt – maradéktalanul csupán a Páskándi-émlékjelhagyás terve valósulhatott meg. Emléktábla került egykori szatmárhegyi iskolája falára, s ennek avatása adott alkalmat és lehetőséget az egykori iskolaépületnél, valamint az ahhoz közeli szülőház telkénél a méltó főhajtásra.

Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusa közreműködésével „megmentődött” a tervezett tanácskozás egy kis morzsája is. A Youtubon került bemutatásra (és tekinthető meg bármikor) a Dávid Gyula, Láng Gusztáv, Cseke Péter és Muzsnay Árpád Páskándiról szóló kerekasztal beszélgetése (https://www.youtube.com/watch?v=7ef4VAK_POs&feature=share&fbclid=IwAR22UYzLS_e3KknwK45HHYGsKnxfly583tVHiixZhK872EjLvWwIaL5H8xiE) .

Nagyon szűk körben emlékeztünk meg augusztus elején Sződemeteren Kölcsey születésének 230. évfordulójáról. Az ott szerzett (kissé keserű) tapasztalatokat hasznosítottuk aztán az idei év elejének Magyar Kultúra Napja szatmári és sződemeteri megrendezésében. A születési évforduló maradandó ténye azonban a Szatmár Megyei Könyvtárnak adományozott Kölcseyvel kapcsolatos kiadványok gyűjteménye.

Említésre méltónak tekintem az egri Lisztóczy László Dsida Jenővel kapcsolatos két könyve megjelenését. Megszületésük, valamint a két kötet sikeres bemutatása az Egri Dsida Jenő Baráti Kör és az EMKE kiváló együttműködésének példája.

Az elhúzódó világjárvány alatti lehetőségek keresése (rétegrendezvények megtartása) szempontjából sikeresnek ítélnél Szilágyi Domokos júliusi születési évfordulójakor szervezett főhajtás. Ennek tapasztalatait kell messzemenően hasznosítanunk az idei április végi majtényi-, a májusi Jakabffy-, Dsida- és Páskándi-, a szeptemberi nagykarolyi és Erdődi Petőfi-, Szendrey Júlia , valamint a novemberi Szilágyi Domokos-évfordulók alkalmával.

Muzsnay Árpád

BESZÁMOLÓ

A 2020-as esztendő a számmisztika és a remény jegyében kezdődött. A közel két évtizede minden esztendő első napján a Petőfi-szobornál sorra kerülő marosvásárhelyi megemlékezésen Szabó László felsővárosi református lelkész szólt az egybegyűltekhöz, illetve Soós Zoltán, a Maros megyei múzeum igazgatója, a 2020-as helyhatósági választások polgármesterjelöltje. Beszédem üzeneteit újraolvasva, már-már a próféta szólt általam, hiszen az újévi reménységen túl a kézmosás és a járvány megidézése valósággá vált, akárcsak az, hogy két évtizednyi kihagyás után újból magyar polgármestere lett a városnak:

„Új esztendőben „bort, búzát, békességet” szoktunk egymásnak kívánni. A Házi áldás alapján a békesség mellett elfér a hit, a szeretet és az áldás. Ahol pedig ott az Isten, ott szükség nincsen.

Valóban, elégedettek lehetünk, lehetnénk, hogy Erdély a szülőföldünk, itt élünk. A nagyvilágban az emberek többsége nálunk kedvezőtlenebb körülmények között tölti mindennapjait. De a kiváltságosak közé tartozunk azért is, mert a többségünk megérte a minden ezredik évben sorra kerülő ezredfordulót, és az új év beköszöntével a minden évszázadban egyszer előforduló számmisztikus naptári évet. Amikor a négy számból álló esztendő kettős számjegyei megegyeznek. Húsz húsz – 2020.

A számjáték jegyében tekintünk vissza néhány évszázadot. 1616-ban Bethlen Gábor fejedelem az önálló Erdély aranykorát hozta el. 1717-ben II. Rákóczi Ferenc száműzetése napjait töltötte Rodostóban. 1818-ban született Semmelweis Ignác, az „anyák megmentője”. 1919-ben egy mindenki számára vesztes világháború befejeztével a szenvedés és a pusztulás romjain kellett újraépítkezni, kiváltképpen itt, Erdélyben.

Elérkeztünk a 2020-as esztendő kapujába. Mit kívánhatunk még egymásnak? Mindenekelőtt azt, hogy a száz éves trianoni évforduló a nemzeti összetartozást hozza el a magyar közösség számára azt, hogy sikeres legyen ez a választási év. Azt, hogy Istentől áldott legyen az életünk, és valóban legyen hit, szeretet és béke a szívünkben. És remény a fentiek megvalósulásához.”

A tavalyi beszámolóhoz képest az azóta eltelt időszak majdnem teljesen a világjárvány jegyében zajlott. Az egészség felértékelődött, a kultúra háttérbe szorult. Mégis ki-ki a reményiki „ahogy lehet” jegyében igyekezett fenntartani tevékenységeit, közösségi és közművelődési igényeit. Az Erdélyi Magyar Közművelődés Napjának a megünneplése elmaradt, az EMKE szokásos áprilisi közgyűlésével és díjazó ünnepségével együtt későbbre halasztódott, végül előbbi elektronikus szavazással, utóbbi november elején járványügyi intézkedések betartásával szűkebb keretek között valósult meg.

Nyilvánvalóan, nemcsak országos, hanem helyi szinten sem ünnepeltünk. A Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Közép-Erdély régiójához tartozó Maros, Szeben és Beszterce-Naszód megye oklevéllel elismert közművelői számára csak utólag tudtuk átadni az elismerést. Szebenben a Szent István napi ünnepségsorozat, a Magyar Napok nyújtottak erre alkalmat, míg az időközben megválasztott Soós Zoltán polgármesternek az idei Magyar Kultúra Napján adtuk át az oklevelet. Amúgy 2020-ban a Közép-Erdély régió alelnöke az alábbi javaslatokat tette az EMKE Oklevelek odaítélésére: *Varró Sándor* református lelképásztornak, a szebeni magyar közművelődési élet fellendítése és támogatása érdekében kifejtett tevékenysége iránti elismerésül; *Székely Pálnak*, a Cserhalom Művelődési Egyesület volt elnökének, a cegőtelki megemlékezések szervezőjének, a közművelődési élet fellendítése érdekében kifejtett tevékenysége iránti elismerésül; *Soós Zoltán* múzeumigazgatónak, kulturális és közösségi események támogatása iránti köszönettel, a közművelődési élet fellendítése érdekében kifejtett tevékenysége iránti elismerésül; *Dr. Vass Levente* országgyűlési képviselőnek, a Studium-Prospero Alapítvány ügyvezető elnökének, a közművelődési élet fellendítése érdekében kifejtett tevékenysége iránti elismerésül.

A koronavírus-világjárvány okozta megszorítások ellenére az EMKE Maros megyei szervezete nem tétlenkedett, sőt derekasan helytállt, mivel a „csendes napok, hónapok” alatt viszonylag gyakran hallatta a hangját. A veszélyhelyzet beállta előtt, március 12-én talán mi szerveztük az utolsó nyilvános közösségi összejövetelt Marosvásárhelyen az azt követő kényszerszünet előtt: alulírott *Bukovinától az Al-Dunáig c.* könyvének bemutatójára került sor a Maros Művészegyüttes, Kásler Magda és a Tűzvarázs együttes közreműködésével. Három nappal később a Petőfi-szobor talapzatára a szokásos módon, ám ünnepség megtartása nélkül, néhányadmagunkkal helyeztük el a szokásos EMKE-koszorút. Az év második felében részben beálló enyhítő intézkedések közepette népdalos könyv bemutatójára (Sebestyén Péter: *Kiskertembe rozmaringot ültettem*), a Székelyföld Napok megtartására és egy igen sikeres fényképkiállításra került sor *Épített örökségünk Maros megyében* címmel, amelyre kétszáznál több benevezett fénykép érkezett. A válogatott kiállítás (kiegészülve Barabási Attila-Csaba és Both Gyula képeivel) egy hónapon át megtekinthető volt a Kultúrpalota Tükörtermében.

Újjászervezését követően az EMKE Maros megyei szervezete ismételten bizonyított. Egyrészt megőrizte a hagyományos rendezvényeket (2021-ben is csendes megemlékezést tartottunk a Petőfi-szoborbál, valamint a Don-kanyari offenzíva évfordulóján), másrészt azokat kibővítette és új kezdeményezéseket tett. Miután 2004-ben Marosvásárhelyen elsőként az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület ünnepelte meg a magyar kultúra napját,

szép kiteljesedésnek bizonyult az idén az összefogás jegyében megtartott színvonalas ünnepi előadás az EMKE szervezésében és a Maros Megyei Múzeum, a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia, a Maros Művészegyüttes, a Marx József Fotóklub, a Maros megyei és a marosvásárhelyi RMDSZ és a MIET közös együttműködésével.

A Gyöngykoszorú néptánc, népzene és népviselet találkozók megtartása és felkarolása létrejött óta a Maros megyei EMKE kiemelt tevékenysége. Az új elnök, a Maros Művészegyüttes igazgatói tisztségét betöltő *Barabási Attila-Csaba* kezdeményezésére a decemberi marosvásárhelyi Gyöngykoszorú találkozón immár másodszer adták át a Szabó György Pál-díjakat. Az elnök, segítői, az új elnökség érdeme a hagyományörzés és az új kezdeményezések mellett a kommunikáció javítása saját facebook-oldal működtetése, a sajtóval való sikeres kapcsolattartás által.

A hagyományos Gyöngykoszorú Gyöngye NéptáncTalálkozó 2020 decemberében rendkívüli módon zajlott le, de nem maradt el. Az összesen 19 néptáncegyüttes képviselőinek a táncát, a díjazást, a műsort három napon át vételezték, majd online bemutatóra került sor. Szabó György Pál-díjban részesült a mezőpaniti Monográfia Alapítvány közössége, a dicsőszentmártoni Kökényes néptáncegyüttes közössége, valamint a marosvásárhelyi Marosszék Kulturális Egyesület. A Deák házaspár, Júlia és János számára átadott elismerés laudációjából idézem saját gondolataimat:

„Maradandó élmény számomra visszagondolni az EMKE Maros megyei szervezete által a marosvásárhelyi várban megrendezett Gyermek-Gyöngykoszorú-találkozókra, ahol a fellépő gyermekközösségek, néptáncsoportok közül évről évre a legszebb számban és leglátványosabb küllemben a mezőpaniti Kádár Márton Általános Iskola képviseltette magát. Nemcsak a táncoktatók, hanem az iskolaigazgató is elkísérte a sok tucat gyermeket, akik két-három együttest alkottak, több táncrendet mutattak be. Az izgalomtól kipirult arcú, csillogó szemű, bokrétás kalapú legények és a frissen csillogó hajfonatú leányok máris betöltötték a teret, a színpadot. Már a látvány is felemelő volt, amit az ügyességük sem hazudtolt meg. Méltó módon képviselték a gyöngykoszorús szellemiséget: a népzene, néptánc, népdal és népviselet ötvöződését. Amúgy éveken át a várbeli gyermekrendezvényt népdalverseny követte a Deus Providebit Tanulmányi Házban, ahol jó hangú mezőpaniti gyermekeket is díjaztak a szervezők.

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület elismerésével a figyelmet a Monográfia Alapítvány alapításában és működtetésében kulcsszerepet játszó Deák házaspárra irányítva, méltányolni szükséges a tartalmas életpályát, a közösségért tett házastársi helytállást. Több mint négy évtized tanárkodását, három évtized fáradhatatlan munkálkodását Mezőpaniton, két évtized iskolaigazgatóságát, a népi hagyományörzés fellendítéséért tett fáradozásokat. Ideális helyzet és a közösség számára is hasznos, amikor a házastársak a szakmai, a civil, az identitásmegőrző tevékenységek terén is egymást kiegészítő segítőtársak, hogy életüket a mezőpaniti iskolára „tegyék fel”. Jelképértékű továbbá, hogy Deák Júlia tanárnő közel másfél évtizeddel ezelőtt, 2007-ben az EMKE Országos Elnöksége oklevelében részesült a hagyományörző találkozók megszervezéséért és a néptánc értékeinek a megőrzéséért kifejtett erőfeszítései elismeréseképpen, később pedig az EMKE Maros megyei szervezetének elnökségi tagja volt.”

Mind az eddigi, mind a leendő díjazottakat, az elismerésre bármilyen formában érdemesülteket köszönet illesse a közművelődés, az egyetemes és magyar kultúra kiteljesedése érdekében kifejtett tevékenységük iránti elismerésül!

Dr. Ábrám Zoltán, az EMKE területi alelnöke

Marosvásárhely, 2021. február

Bihar megyei és nagyváradi civil szervezetek szövetsége (bincisz)

2020. évi beszámolója

2020 januárjában már 20. alkalommal valósítottuk meg a Magyar Kultúra Ünnepeét Nagyváradon és a határ mindkét oldalán több helységben. Ezen kívül társzervezőként, illetve partnerként szerveztük közösen a Károly József Irenaeus tudós fizikus premontrei kanonok emlékülést 2020. március 14-én, ez volt egyébként az

utolsó rendezvény, amelyet rendben meg lehetett tartani 2020-ban. A továbbiakban a rendelkezések miatt a tevékenységeket el kellett végleg halasztani, néhányat próbáltunk megszervezni online módon szűkebb körben. Ezeken kívül részt vettünk előadásokkal a Nemzeti Együttműködési Közösség által 2020 júniusban online megszervezett Trianon konferencián, valamint június második felében megszervezett I. Online Nemzeti Identitástalálkozón.

BIHAR MEGYEI ÉS NAGYVÁRADI CIVIL SZERVEZETEK SZÖVETSÉGE (BINCISZ) és a NAGYVÁRADI SAPIENTIA VARADIENSIS ALAPÍTVÁNY (SAVA) ESEMÉNYNAPTÁR TERVEZETE 2021.

2021. január 11-24. – Magyar Kultúra Ünnepe Nagyváradon (XXI.)

2021. március 13-14. – Károly József Irenaeus (1854-1929) premontrei tudós fizikus – Emlékmise és megemlékezés

2021. október 6. - Megemlékezés Nagyvárad aradi vértanúiról (esetleg könyvbemutató)

2021. október 24. – Szacsvay Imre (1818-1849) a magyar Országgyűlés vértanú jegyzője kivégzésének 172 évfordulója. Megemlékezés

2021. november 11-12. – Partiumi Magyar Tudomány Napja 2021, az MTA Magyar Tudomány Ünnepe 2021 keretében

Dr. Fleisz János

elnök

Beszámoló az EMKE Szilágysomlyó és környéke fiókszervezet 2020 évi működéséről

Mindig is a köz művelését tartva szem előtt, amíg lehetett, 2020-ban is igyekeztünk minden korosztály számára szervezni programokat, illetve teret engedni nekik programok szervezésére. Az EMKE és a Báthori István Alapítvány között továbbra is szoros az együttműködés, hiszen – vannak ugyan egymástól teljesen eltérő terveink is – alapjában véve mindkét szervezet a kultúra megismerésének, megismertetésének, megbecsülésének és terjesztésének szolgálatában áll. Kikapcsolódási, művelődési, működési teret nyújtunk tehát mindenkinek és alapvető célunk ennek megfelelő módon biztosítani a körülményeket, folyamatosan fejlesztve, bővítve eszköztárunkat és – a lehetőségeinkhez mérten - gondoskodva az állagmegóváról, épületi fejlesztésről is.

Anyagiak tekintetében a szervezet alapvetően pályázatokra, ezen kívül pedig az épületben helyet kapó Báthori Alapítvány és az RMDSZ iroda fenntartási költségekhez, a színjátszó csoport fűtési költségekhez való hozzájárulására és a csekély összegű, a 3%-os adóból származó bevételre számíthat. Tagdíjunk nincs, állandó támogatónk sem, alkalmanként viszont kapunk támogatást - ritkábban anyagi, jobbra tárgyi vagy természetbeni adományok, hozzájárulások formájában, ami igen nagy segítségünkre van a töretlen működés fenntartásában. Nagyobb beruházásoknál (pl. épületjavítási munkálatoknál) számíthatunk azért a magyar lakosság anyagi támogatására is, de mivel se nagyobb vállalat, se jövedelmező cég nincs a környéken ez nem túl nagy mértékű. Humán erőforrásra számíthatunk, de bővelkedni ebben sem bővelkedünk, jórészt ugyanazok a cselekvő emberek segítenek be mindkét szervezetnél. A kisebb korosztályokhoz inkább az Alapítvány keretein belül 22. éve alakult és működő Játékkuckó nevű ifjúsági, gyermek szervezet valamint a Szederinda hagyományörző és citeracsoport szól, így őrizve és éltetve népi és polgári kulturális hagyományainkat egyaránt rendszeres tevékenységeik által, ugyancsak rendszeresen felvállalva helyi, megyei és nemzetközi vetélkedők szervezését.

Az EMKE programjai elsősorban ifjú vagy felnőtt korosztályokhoz szólnak. Ennek értelmében amíg a helyzet engedte, 2020-ban is megtartottuk rendszeres, évente, havonta vagy hetente ismétlődő programjainkat. Megünnepeltük a magyar Kultúra napját egybekötve a Kriterion könyvkiadó 50 éves születésnapjával. Minthogy a kiadó H. Szabó Gyula főszerkesztővel és Tamás Csilla munkatárssal volt jelen, kíséretükben Szabó Zsolt irodalomtörténésszel, szerveztünk a középiskolás diákok számára egy külön találkozót, ahol megismerkedhettek a nagynevű kiadóval és számos jelentős kiadvánnyal, melyek a fél évszázad alatt a Kriterion által kerültek az olvasók kezébe. A Magyar Kultúra Napja kolozsvári, Magyarország Főkonzulátusa által szervezett rendezvényen a Pop Csenge Natália kiállításával és Demény Péter valamint Eperjesi Noémi könyvbemutatójának megszervezésével vettünk részt. Helyet adtunk és társszervezői voltunk a pécsi székhelyű, A Határon Túli Magyarokért Alapítvány szilágysomlyói bemutatkozása programnak, melynek keretében a 2009- től az UNESCO szellemi örökségek, 2012 óta pedig a hungarikumok listáján szereplő Mohácsi busójárás hagyományát is megismerhettük. Délelőtt az általános iskolások számára szerveztünk találkozót Minorics Tünde néprajzoktatóval, aki valódi busó jelmezeket is hozott magával, melyek részt vettek hagyományos farsangi felvonulásunkon. A felnőtt hallgatóság délután ismerkedhetett a busójárással és az alapítvánnyal Bokor Béla alapítványi elnök és Minorics Tünde néprajzos által. Ez alkalommal nyitottuk meg a Pennaforogatók Mátyás király udvarában című illusztráció kiállítást, melynek ötletadója és kurátora, Szabó Zelmira volt. A kiállításnak most már hagyományossá válóan - megyei kiállítói körutat is szerveztünk.

Márciusban Füzesi Magda költőnő volt vendégünk. Ez alkalommal is két találkozót szerveztünk, egyet a középiskolások, egyet pedig a felnőtt érdeklődők számára. Ez volt az utolsó alkalom, mikor létszámkorlát nélkül, valós találkozást szervezhettünk, ez után lépett életbe a járvány okozta tilalom. Utolsó pillanatban, a határozás napján még sikerült átjuttatnunk a határon Pop Csenge festményeit és Pop Enikő kézimunkáit, melyek kiállítását a pécsi HTMA-val közösen szerveztük meg. A továbbiakban a járványügyi rendelkezések nem tették lehetővé programok szervezését, ezt az időt viszont ki tudtuk használni arra, hogy a már egy éve beszakadt mennyezetű, egyre romló állapotú raktártermünket teljesen felújítsuk, padlócsempézzük, ajtó-, ablakcserét végezzünk. Ezekhez a munkálatokhoz anyagi segítséget a Communitas Alapítványtól, a BGA-tól és magántámogatóktól kaptunk. Ez úton is megköszönjük az OEMKE közbenjárását a felújítási munkálatok támogatásához. A nyár folyamán a Báthory Alapítvánnyal közösen sikerült létrehozni egy Nemzeti Történelmi Emlékfalat, amelyet a Báthory Napok alkalmával avattunk fel és amelyen helyet kaptak az addig ideiglenesen a Református templomban elhelyezett emléktábláink. Ugyancsak ez alkalommal avattunk emléktáblát a szilágysomlyói születésű dr. Nyiszli Miklós orvos, emlékirónak és egy Lengyel kert avatásával egyidejűleg Witold Pileczki lengyel lovassági kapitánynak, a magyar-lengyel barátság jegyében.

A Báthory Napok társszervezőjeként helyt adtunk az ünnepi események keretében a zsoboki festőtábor képeiből szervezett festménykiállításnak, melyet az Essig házaspár hozott el Somlyóra. Ugyanitt zajlott a délelőtti, gyermekek és felnőttek számára egyaránt meghirdetett, regisztrációs alapon beosztott kézműves oktatás is.

Részt vett a helyi EMKE a Játékkuckó által ez úttal online szervezett József Attila versmondó vetélkedő megszervezésében és lebonyolításában is, mely vetélkedőre 200-nál több jelentkezés és kisfilm érkezett be. Ezek rendszerezése, zsűriztetése, online visszaigazolása, a jutalmak postán való eljuttatása bizony nem kis munkát jelentett a szervezőknek.

Amint a járványügyi rendelkezések lehetővé tették, amatőr színjátszócsapatunk, a Játékkadémia Felnőtteknek elkezdte kiscsoportos próbáit a házban is, három jelenetet készítve elő az idei évadnyitóra. Október második felétől november végéig helyt adtunk az SZIT (Szilágysomlyó Megyei Ifjúsági Tanács) által szervezett népi viseletvarró tanfolyamnak, ahol 8 varrógépen összesen 24 női és lányka szilágysági viselet készült el ez idő alatt.

Az ifjaknak, a Diáktanácsnak ez évben is volt az EMKISZ-szel is közös programszervezésük.

Ezúttal sem zárhatom a beszámolót anélkül, hogy ne említeném, és ne köszönném meg a programok szervezésében és lebonyolításában résztvevő önkéntes segítők áldozatos munkáját, külön kiemelve a szervezet titkárát, Pocsveiler Ilonát, nem titkári minőségében, hanem mint aki a színjátszó-csoportot szervezi, irányítja, az Irodalmi kávéházat működteti, valamint Sallay Károlyt, az Olvasókör vezetőjét, akik ezeken kívül is minden eseményen jelen vannak és segítséget nyújtanak minden felmerülő kérdésben. Ugyancsak köszönettel tartozunk az országos szervezetnek és minden támogatóknak, akik velünk voltak ebben a különleges, kulturális szempontból igen nehéz évben is.

Szilágysomlyó,

2021. március 3

Széman Rózsa

elnök

BESZÁMOLÓ

a zilahi EMKE 2020-ban végzett tevékenységéről

A zilahi EMKE a 2020-ra összeállított eseménynaptár szerint szervezte meg tevékenységet, amibe sajnos nagyon beleszólt a kialakult járványügyi helyzet, a COVID 19.

Az év első hónapjaiban több rendezvényünk is volt. Megtartottuk a Magyar Kultúra Napját. Ez alkalommal Szabó Attila képzőművész múzeológus vetítéssel kísért előadását hallgattuk meg, melynek témája a „Magyar festők művei a zilahi Múzeum gyűjteményében”. Szintén képzőművészeti esemény volt a 2019-es zsoboki (Szilágy megye) festőtáborban készült alkotások (-olaj, aquarell, grafika) kiállítása. A művek alkotói közül többen megtiszteltettek jelenletükkel és szívesen válaszoltak a nézőközönség kérdéseire. A „ Magyar parasztság megjelenítése” című kiállítással mutatkozott be a zilahi Kun János amatőr fafaragó. A kemény fából készült kisméretű szobrai hitelesen ábrázolják a falusiak munkájának különböző pillanatait.

Ebben az időszakban került sor Bodizs Edit, a marosvásárhelyi rádió munkatársa, „Ludasmanyi” című kötetének; Balogh Lucian tanár „ A zilahi református oktatás a két világháború között (1919-1939)”- című, helytörténeti kutatások alapján írt munkájának, valamint Gáspár Attila tanár „ Éljen a magyar szabadság” című énekgyűjteményes füzetének bemutatására. Ez utóbbi olyan népdalokat tartalmaz, amelyeket a szilágyságiak még ismernek és adott alkalmakkor énekelnek is. A Covaciu Norbert tanár „Az a fél flakon sör” című novellas kötetének bemutatását a megszigorított rendeletek miatt, már kültérben, az EMKE udvarán tartottuk meg. Moderátora Szűcs László a Várad folyóirat főszerkesztője volt.

Az adott helyzettel miatt az 1848 -49-re való megemlékezés, az előző évekhez viszonyítva, szerényebb volt. A politikai és civil szervezetekkel együtt koszorúztunk a református templom cimtermében lévő emlékműnél. Ezt megelőzően az EMKE-ben megemlékeztünk a „Nők az 1848-49-es forradalomban” című előadással az adott időszak eseményeiről.

Az „Őszikék” nyugdíjas klub is folytatta tevékenységét a szigorú járványügyi intézkedések bevezetéséig. Volt szilveszteri multság; születés és névnapi együttlétek; és március 8-án a nők köszöntése.

A Bethlen Gábor Alaphoz és a Communitáshoz benyújtott pályázataink pozitív elbírálásának köszönhetően sikerült néhány égetően szükséges problémánkat megoldani. A tavaszi szélsőséges időjárás (jég, felhőszakadás, stb) a kisebbik épület verandájának fedélszerkezetét megrongálta, a ház külső vakolatát több helyen megbontotta, leverte. Ezek rendbetételére a koraósz folyamán került sor. A pályázaton nyert összegből, az önrészből és a munkálatokat végző építkezési cég támogatásából a veranda új tetőszerkezetet kapott, a külső falakat levakolták és festették, valamint az egész csatornarendszert kicserélték. A kiállítóterem megvilágításának modernizálása is megtörtént. A falra szerelt sineken mozgatható világítótestek (lámpák) lehetővé teszik a kiállított tárgyak hangsúlyos, irányított megvilágítását.

Mindenkinek köszönetet mondunk, akik munkánkban részt vettek vagy anyagilag támogattak.

Zilah, 2021. március

A kuratórium nevében,

Lakó Éva elnök

Partiumi és Bánsági Műemlékvédelmi és Emlékhely Társaság beszámolója

Hírek, események 2020-ban

Szomorúan telt el ez az év. Programunkból nem tudtunk megvalósítani majdnem semmit. Kiadtunk két Partium-számot, a Partiumi füzetek 89. és 90. kötetét, összegyűjtöttük az anyagot egy gyűjteményes kötethez. Sajnos, szegényebbek lettünk két nagyszerű személyiséggel: Péter I. Zoltánnal és Pásztai Ottóval.

Január 4. – Ki került a nyomdából a Partiumi füzetek 89. kötete, Makai Zoltán: Szemelvények Nagyszalonta ipartörténetéből.

Január 17. – A Magyar Kultúra Napja alkalmából könyvbemutatót tartottunk a Lorántffy Zsuzsanna Egyházi Központ múzeumtermében. Makai Zoltán: Szemelvények Nagyszalonta ipartörténetéből című kötetét Dukrét Géza ismertette. Makai Zoltán beszélt a kötet összeállításának nehézségeiről. Többen hozzászóltak Nagyszalontáról. Közreműködött Thurzó Sándor József brácsaművész.

Január 18. – Jakabffy László megkapta az Ezüstoffenyő-díjat az RMDSZ országos szervezetétől, aki jótékonyan vett részt számos emlékhely létesítésében, valamint egyik alapítója volt az RMDSZ nagyváradi szervezetének.

Január 22. – A Magyar Kultúra Napja alkalmából Péter I. Zoltán Életmű-díjat kapott.

Február 11. – Wanek Ferenc előadást tartott a Kolozsvár Társaságnál: Felelősök vagyunk-e a globális felmelegedésért címen. Ezt követően a marosvásárhelyi rádióknak adott interjút az elhangzott előadás témája kapcsán.

Február 13. – Egriben megkoszorúzták a Csúry Bálint Emléktáblát és a Csúry Bálint mellszobrot, ahová koszorúkat vittek. Részt vett Kiss Kálmán, Bara István, Fazekas Lóránt. A koszorúzási ünnepség után Kiss Kálmán részt vett a Csúry Bálint szavalóverseny zsűrijében.

Február 21. – Erdei János, Szilágysomlyóról, megkapta az engedélyt a világháborús emlékmű újraállítására és májusban hozzá is kezdtek a megmaradt részek lebontására és áthordására a templomtérre. A területrendezési munkálatok után a lépcsők, majd a talapzat és a mag kiöntése következett, amire az idén szeretnék a megmentett darabokat és az elkészült emléktáblákat és a turult is visszahelyezni.

Február 26. – Wanek Ferenc negyedórás tv. műsorban (Kolozsvár) beszélt arról, mennyiben felelős az ember a globális klímaváltozásért.

Február 28. – Renoválás után újraindult az Ady Endre Emlékmúzeum. Beszédet tartott Péter I. Zoltán is.

Március 5. – Elkészült pályázatunk a Bethlen Gábor Alapítványhoz.

Március 7. – Elkészült a Partium folyóiratunk új száma.

Március 10. – Elhatároztuk, hogy a Partiumi Honismereti Találkozót április 25-én tartjuk meg. Szétküldtük a körlevelet. De közbeszólt a járvány, kihírdették a kijárási tilalmat.

Március 13. – Dukrét Géza elnök, az egyesület nevében aláírta Jakabffy László kérvényét az Ady-szobor restaurálásával kapcsolatban, amelyet Bukarestbe kell küldeni.

Március 15. – Szilágysomlyón rendbe tették a 48-as sírokat, rövid megemlékezést tartottak a temetőben.

Április 18. – Elhunyt Péter I. Zoltán. Nagy veszteség ez nemcsak az egyesületünknek, de Várad magyarságának is.

Április 27. – Újabb okmányt írtunk alá Jakabffy László részére, amelyben az Ady-szobor restaurálására 3600 lejt fizet be.

Május 11. – Egy átiratot küldtünk a Kulturális Minisztérium részére, az Ady-szobor restaurálása érdekében.

Május 25. – A Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából Dukrét Géza összeállított egy anyagot és szétküldte, hogy mindenki tegyen hozzá valamit.

Június 6. – Temesváron megszervezték a Nemzeti összetartozás napját, a Bartók Béla Líceum udvarán. Jelen volt a Tiszteletbeli Magyar konzul, Várbástya Alapítvány, Szórvány Alapítvány. Jelen volt Bodó Barna, a Szórvány Alapítvány elnöke, Szekernyés János és Tácsi Erika.

Június 17. – Két pályázatot állítottunk össze a megyei tanácshoz. Egyet a honismereti konferenciára, egyet a Partiumi füzetek 90. Kötetére. Később kiderült, hogy a megye nem tud adni semmit.

Június 26. – Makai Zoltán jelezte, hogy megbeszélte a cégével, a Proenerg-el, hogy kapunk 3000 lejt könyvkiadásra. Így ki tudjuk nyomtatni 300 példányban a legújabb kötetünket.

– Megjött az engedély a minisztériumtól az Ady-szobor restaurálására.

Június 27. – Wanek Ferenc részt vett az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság által rendezett XIII. Tudomány- és Technikatörténeti Online Konferencián, amelyen bemutatta Otto Phleps és az erdélyi földgáz című előadását.

Június 28. – Digitalizálni fogják a könyveinket Kolozsváron. Először elvittek 71 db. könyvet.

Július 9 – Balla Sándor újságíró egy hosszú interjút készített Dukrét Gézával a Művelődés folyóirat számára. 2020 nyarán megjelent a Studii și Cercetări de Istorie Veche și Antică című folyóiratban egy tanulmány: Pot fi folosite rezultatele analizelor 14C în interpretări istorice? Cazul sitului funerar din secolul al X-lea de la Cluj Napoca – strada Zăpolya, melynek társszerzője Wanek Ferenc volt.

Július 17. – Kijött a nyomdából a Partiumi füzetek 90. kötete, Alexandru Pop: Tűztől védett fészek. Gondolatok a váradi vár löpőgyártó műhelyéről és fegyvertáráról a 17. Században, egészen a török hódoltságig (1660).

Július 22. – Megjelent Dukrét Géza írása a Bihari Naplóban, Pusztuló ipari műemlékeink címen.

Július 28. – Jakabffy László kifizetett 8400 lejt az Ady-szobor restaurálására.

Augusztus 10. – A közjegyzőnél elkészült az egyesületünk részére egy hivatalos okírat: Beneficiarii real ai Asociației, a pénzmosás és a terrorizmus segítése elkerülésére.

Augusztus 29. – Értesítettek, hogy a megyétől kapunk 6000 lejt a konferenciára. A konferencia sajnos elmaradt.

Szeptember 21. – Makai Zoltán javaslatára egy gyűjteményes kötetet állítunk össze. Szétküldtük a felhívást és azonnal többen vállalták.

Szeptember 25. – egy Érmelléki telekonferenciára, amelyet Álmosdon tartottak, Szabó József, Wilhelm Sándor, és Makai Zoltán az itteni érmelléki kutatásukról küldtek egy-egy tanulmányt e-mailon keresztül.

Szeptember 26. – a Temesvári Magyar Napok rendezvénysorozat keretében került sor a Múltunkból varázsolt valóság. Magyar költők versei Temesvárról című, a Várbástya Egyesület kiadásában megjelent antológia bemutatására. A 434 oldalas, Taurinus Istvántól, Tinódi Lantos Sebestyéntől Kovács András Ferencig, Nagyálmos Ildikóig és Ármos Lórándig 110 poéta 174 költeményét felölelő kötetet Szekernyés János gondozta, válogatta, előszóval és jegyzetekkel látta el. Jelen volt Bodó Barna, Tácsi Erika.

– Illés Mihály: A temesvári Közúti Vasút könyve című könyvét mutatták be

Október 3. – Szilágysomlyón, a Báthory Napok keretében Erdei János részt vett, a cserkészekkel együtt, a Magyar Ház udvarán felállított történelmi emlékfal ünnepélyes átadásán, emléktáblák elhelyezésén és koszorúzásán.

Október 6. – az RMDSZ helyi szervezete rendezésében került sor az aradi vértanúkról szóló megemlékezésekre. A nap folyamán a résztvevők előbb megkoszorúzták a Veszőtőhelyen álló obeliszket. A minorita templomban tartott ökumenikus istentiszteletet Ex. Schönberger Jenő, szatmárnémeti megyés püspök celebrálta. A Szabadság-szobornál tartott délutáni megemlékezésen társaságunk minden aradi tagja részt vett.

Október 7. – A Rogériuszi református templom gyülekezeti házában tartottuk a könyvtárunkat. Lehordták az alagsorba, mert parkettázzák a termeket. A tiszteletes szerint nincs szükség könyvtárra, nem tud adni egy külön helységet. A presbiterek közbenjárására találtak egy megoldást. Abban a teremben helyezik el, amely a nyugdíjasok klubja lesz. Meglátjuk, mennyire fog ez beválni.

Október 11. – az Erdélyi Kárpát Egyesület kolozsvári fiókjának szervezésében Wanek Ferenc kirándulást vezetett (80 résztvevővel) a Fehér megyei Veres-marthoz (világhírű kövület-lelőhely), amelyet egy újságcikkkel (Csalogató a Szászsebes melletti Veres-mart meglátogató-sára) előre népszerűsített a helyi lap (Szabadság) havonta megjelenő mellékletében (Erdély. Turistasági, fürdőügyi és néprajzi folyóirat), még szeptember 8-án.

Október 14. – Megjelent a Partium idei második száma, 110 példányszámban.

Október 23. – Megemlékezést tartott Temesváron a Várbástya Alapítvány, a Szórvány Alapítvány az 56-os forradalomról az Új Ezredév református templomban. Jelen voltak Bodó Barna, Szekernyés János, Tácsi Erika.

November 16. – Elhatároztuk egy emléktábla elkészítését, a hajdani Széles Sándor-féle műbútorasztalos üzem fennállásának 120. évfordulója alkalmából, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöki székháza udvari falán. Szilágyi Péter, volt egyházmegyei gondnok, bemutatta az emléktábla szövegét és a hozzá tartozó bemutató leírását. Az emléktáblát Széles Sándor unokái: Kósa Irén és Schneider Mária készítették el. Az ismertető füzetet és programot mi készítjük el.

November 25. – 91 éves korában elhunyt Pásztai Ottó tagtársunk.

December 4. – Csúry István püspök kérésére a táblaavatás elmarad jövő év február 25-re.

December 18. – Körlevelet küldtünk az elnökség tagjainak. Mi is bekapcsolódunk az egyházkerület által meghirdetett felmérő programba, a hajdani elpusztult, vagy még álló templomromokról.

December 21. – Hazahozták Kolozsvárról a 71 db. kötetünket, amelyeket az Erdélyi Magyar Adatbank digitalizált. Jövőre felkerülnek az internetre.

December 22. – Aláírtuk a Proenerg-el kötött megállapodást, amelyben 5000 lejt biztosítanak a gyűjteményes kötetünknek. Ez a Kft. Makai Zoltán családjának tulajdona.

December 23. – Aradon, a Maros partján, a tiszteletére állított kopjafánál emlékeztek meg az 1989-es romániai forradalom egyetlen külföldi áldozatáról, Tóth Sándorról. A hódmezővásárhelyi gépkocsivezető segélyszállítmánnyal érkezett a városba, ahol lelőtték. Tiszteletére állítottak egy kopjafát, amely mellett az évi megemlékezéseket tartják. Idén Bognár Levente, városi tanácsos és Valentin Voicilă színész, az akkori aradi események vezetője tartott emlékbeszédet. Társaságunkat Ujj János, Matekovits Mihály és Berecz Gábor képviselte.

Szekernyés János 2020-ban újabb 25 résszel gyarapította a Heti Új Szó hasábjain, 1994 óta két hetenként Temesvár Kövei címen folyamatosan megjelenő helytörténeti sorozatát, amely az év végére elérte a 670-ik részt. A maga nemében pártját ritkító, a romániai magyar sajtótörténetben egyedülálló vállalkozás. Szövegkönyvet írt az év folyamán forgatott Székely László, a városépítő 25 perces dokumentumfilmhez, amelyben hely- és művészettörténeti minőségében meg is jelent és meg is szólalt. A román feliratozású filmet Szász Enikő színésznő, projektmenedzser rendezte és Keresztes Péter operatőr filmezte. Bemutatójára 2021. január 23-án kerül sor.

2020 szeptemberében jelent meg Budapesten, a Confessio című lapban (2020/3.) Wanek Ferenc egy írása A Bolyai Tudományegyetem 1989 utáni visszaállításának kudarcá címmel. Szeptember végén 9 szócikket adott le a budapesti kiadónak A magyar múzeumi arcképcsarnok II. kötetéhez (Balogh Ernő, Bányai János, Fuchs Herman, Erich Jekelius, Knöpfler Gyula, Kürthy Sándor, Otto Phleps, Primics György, Vutskits György). Október végén átküldte Szegedre, az egyetemi kiadóhoz, egy a Kolozsvári–Szegedi Tudományegyetem történetét bemutató, nagyszabású, jubileumi kötethez a földtan-oktatással (1872–1919) foglalkozó fejezetet. December végére, szaklektori véleményezés után, leadta tudománytörténeti tanulmánykötetét (Fordulópontok és meghatározó személyiségek Erdély általajkincseinek megismerés-történetében 1920 előtt) a Sapientia kiadónak.

Decemberben, a Falvak Kultúrájáért Alapítvány a Magyar Kultúra Lovagja címmel tüntette ki dr. Bodó Barna közírót, politológust, egyetemi tanárt.

Megjelent Tácsi Erika írása: Oktatási intézmények metamorfózisa. Loga Líceum: újabb és újabb korszakok a főgimnázium életében.

Nagyvárad, 2021 március

Dukrét Géza elnök.